

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра української мови та прикладної лінгвістики

**АНОТУВАННЯ ДІЄСЛОВА В ІСТОРИЧНОМУ КОРПУСІ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ XVII СТОЛІТТЯ**

Кваліфікаційна робота

на здобуття ОС «бакалавр»
студентки IV курсу
галузі знань 03 «Гуманітарні науки»,
спеціальності 035 «Філологія»,
спеціалізації 035.01 «Українська мова і
література», ОПП «Українська мова і
література та західноєвропейська мова»
Анастасії ХМЕЛЕВСЬКОЇ

Науковий керівник:

д.філол.н., професор кафедри
української мови та прикладної
лінгвістики

Галина НАЄНКО

«Допущено до захисту»

Протокол № 11 засідання кафедри
української мови та прикладної лінгвістики
ННІФ від 01.06.2023

Завідувач кафедри _____ **Сергій РІЗНИК**

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ I. Корпус текстів: вимога сучасності	5
1.1 Загальна класифікація корпусів	5
1.2 Основні корпуси текстів української мови	7
1.3 Історичний корпус як перспектива української лінгвістики	10
РОЗДІЛ II. Дієслово у «простій» мові XVII століття.	
2.1 Українське дієслово як об'єкт історичної лінгвістики	14
2.2 Мовна ситуація в Україні кінця XVI – XVII ст.	
Функціонування «простої» мови	16
РОЗДІЛ III. «Наука, албо способъ зложена казана»	
Й.Галятовського як джерело для корпусних досліджень	20
3.1 Фонетичні риси в правописі пам'ятки	22
3.2 Особливості дієслівних парадигм	
• Інфінітив	23
• Форми минулого часу	24
• Форми теперішнього і майбутнього часів	31
• Форми умовного та наказового способів	38
ВИСНОВКИ	41
ДОДАТОК 1 (Грамматичний словник української мови: специфіка парадигм та їх редагування)	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	140

Вступ

Сучасна лінгвістика постає перед нами не лише як дисципліна, що вивчає структуру мови, закономірності її розвитку та функціональні особливості; це наука, яка має надзвичайно потужний спектр досліджень, широке коло напрямів, новітні методи аналізу та беззаперечний потенціал. З-поміж усіх розділів мовознавства на пильну увагу заслуговує корпусна лінгвістика, завданням якої є створення, обробка та використання корпусів, тобто своєрідних електронних бібліотек чи архівів.

На *актуальність обраної теми* вказує активний розвиток автоматичної обробки текстів, за допомогою якої можна досліджувати всі рівні мовної системи: лексику, морфологію, синтаксис тощо. Водночас стрімке вивчення писемних пам'яток минулого, розширення доступу до них також вимагають використання новітніх інформаційних інструментів для об'єктивації вивчення структури й функцій мови в минулому. На відміну від інших європейських лінгвістик, українська ще не запропонувала розробки програмних продуктів та інструментів для формування історичних корпусів. Нагальну потребу його створення відчують мовознавці, що провадять діахронні дослідження. Вважаємо, що наша робота є внеском до цієї ділянки.

Об'єктом дослідження виступає корпус текстів, і, незважаючи на те, що в українському мовознавстві цей термін є відносно новим, оскільки з'явився лише на початку XXI ст., а представлений напрям перебуває лише в початках процесів своєї практичної реалізації, створення інформаційних моделей історичних текстів і є ключовим *завданням роботи*. Це дасть можливість простежити за мовними змінами певного періоду, анотувати проаналізований матеріал і, звісно, розвинути вітчизняну лінгвістику.

Загалом, корпус текстів можна розглядати у двох аспектах: широкому, тобто більш загальному, і вузькому, який орієнтується на новітні методи дослідження мови. Становлення першого припадає на 40–50-ті рр. XX ст. – час

формування основ комп'ютерної лінгвістики, її ранній період. Вузьке розуміння корпусу, на відміну від широкого, є набагато продуктивнішим, адже популяризація його ідей відбувається в часи бурхливого розвитку нових технологій, особливо інформаційних – це друга половина ХХ століття.

У широкому розумінні поняття **корпус** уживається на позначення будь-якого зібрання письмових або усних текстів, що використовуються для конкретної мети – аналізу мови, особливостей її формування, розвитку, функціонування тощо. Тобто тут він виступає як об'єкт лінгвістичного дослідження.

У вузькому розумінні корпус становить собою сукупність текстів, представлених в електронному форматі, де зображено певну мову, а отже є об'єктом корпусної лінгвістики [4, с. 11].

Предмет дослідження: варіантність граматичної структури дієслова, повнота/неповнота парадигм, графіко-правописна варіантність на прикладі функціонування дієслів у текстах ХVII століття.

Матеріал дослідження: текст ««Наука, албо способъ зложена казана» Йоанникія Галятовського [9], підготовлений до анотування в історичному корпусі.

РОЗДІЛ I. Корпус текстів: вимога сучасності

На сьогодні корпус текстів постає як систематизоване, структуроване, програмно оброблене та електронно забезпечене зібрання репрезентативних текстів певної мови [15, с. 38]. Для його укладання необхідним є дотримання таких вимог:

- *автентичність*, тобто неможливість видозмінювати першоджерело;
- *закодованість*, де за допомогою кодів машина сканує текст;
- *репрезентативність* – відтворення реального стану мови у конкретний її період.

Ці та інші основні засади визначила українська мовознавця О. Демська-Кульчицька у роботах, присвячених питанню корпусів текстів [14; 15, с. 36]. Створення корпусів також має конкретну мету: окреслення функціонування лінгвістичних одиниць у їх природному контекстному значенні, отримання статистичних даних, частоти словоформ, лексем тощо.

1.1 Загальна класифікація корпусів

Перш за все, варто виділити два основних способи поділу корпусів на класи: 1) зіставлення корпусів, що стосуються всієї мови / мови певного періоду; 2) розподіл корпусів за належністю до конкретної мовознавчої галузі (жанру, стилю і т.д.). Безумовно, корпуси впорядковують за такою ознакою, як *мова текстів*, тому можуть бути представлені практично всіма мовами світу.

Відомо, що *анотація (розмітка)* – головна особливість корпусу, яка відрізняє його від інших електронних архівів, тому це ще одна ознака, за якою класифікують корпуси. Метатекстова розмітка дає загальну характеристику тексту (автор, назва, рік/місце написання і т.д.), структурна оперує складовими документа, лінгвістична насичує всі мовні одиниці лінгвістичними даними

[19, с.195-196]. Важливим видом розмітки є аналітична, у якій виділяються частини, що відрізняються одна від одної деякими характеристиками.

За художніми властивостями корпуси можуть бути літературними, розмовними, діалектними, поетичними, термінологічними, змішаними. *Корпус періодики* охоплює лише тексти періодичних видань, написаних літературною мовою, *історичний* – писемні пам'ятки певного історичного періоду.

Класифікація можлива й *за типом даних*, тому існують писемні, мовні та змішані корпуси, а *за призначенням* – дослідницькі та ілюстративні. Не менш важливим є поділ *за обсягом (розміром) тексту*: повнотекстові корпуси дають змогу всебічно дослідити мовні явища словоформ, «фрагментотекстові» пропонують висвітлення найосновніших ознак тексту [22, с. 74-75].

Варто згадати про фундаментальний проєкт загальномовного корпусу української мови - Український національний лінгвістичний корпус, що розробляється під керівництвом академіка НАН України В.А. Широкова, і, власне, представлений в Українському мовно – інформаційному фонді НАНУ. Наразі до УНЛК поки що немає вільного доступу, але найактуальніша інформація про нього міститься на сайті мовно-інформаційного фонду НАН України [47].

Національний корпус української мови становить собою програмно опрацьовану, репрезентативну вибірку текстів української мови, призначену для лінгвістичного застосування, досліджень у галузі лексики, морфології, словотвору, синтаксису, фразеології, термінології тощо. Аналізуючи структуру цього корпусу, можна дійти до висновку, що його загальна класифікація виглядатиме наступним чином:

1) за типологічними характеристиками:

- синхронно – діахронний;
- дослідницький;

- морфологічно анотований (кожному слову приписана частиномовна належність, морфологічне значення тощо);
 - динамічний (передбачає збільшення кількості реєстру текстів);
 - мішаний, загальнонародної (національної) мови;
- 2) за структурою: полікорпус, до складу якого входить низка підкорпусів [26, с. 11 - 12].

Отже, питання класифікації корпусів не є однозначним, адже з розвитком технологій з'являються нові категорії, на які варто орієнтуватися. Розробка і створення інструментарію для зберігання, обробки і аналізу – процедура довготривала і трудомістка, а виникнення сучасних методик як вдосконалює корпус, так і ускладнює витворення чіткої класифікації. Попри все, загальна система поділу існує, що значно полегшує роботу дослідників.

1.2 Основні корпуси текстів української мови

В Україні створення інформаційних моделей історичних текстів у практичній реалізації поки що знаходиться на етапі розробки. На сьогодні вітчизняна корпусна лінгвістика представлена різними типами корпусів, з-поміж яких, згідно з дослідженням Бобкової Т.В. [4, с.17], такі: Навчальний корпус англійських текстів (Ukrainian Corpus Learner English – UCLE), Багатомовний паралельний корпус усного мовлення та три дослідницькі корпуси текстів української мови.

У лабораторії комп'ютерної лінгвістики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка під керівництвом Н.П.Дарчук [11, с. 47-49] було розроблено корпус текстів української мови [24], і лише він серед наявних у вільному доступі проєктів відповідає всім вимогам створення сучасних корпусів. Він містить велику кількість законодавчих, наукових, поетичних, публіцистичних, фольклорних та художніх текстів, опрацьованих автоматичним лінгвістичним аналізатором з різними типами розмітки.

Проект зі створення багатомовного паралельного корпусу на базі Корпусу української мови у КНУ ім. Т.Шевченка містить три види розмітки: метатекстову, структурну і власне лінгвістичну. Перша має на меті опис текстів за низкою параметрів, дозволяє враховувати не лише власне лінгвістичні, але й позамовні аспекти. Структурна дозволяє зіставити фрагменти оригінального тексту з фрагментами перекладного.

АГАТ – система автоматичного анотування Корпусу української мови, за допомогою якої можна досліджувати динаміку мовної системи, здійснювати пошук лексем та словоформ в українських текстах різних стилів та жанрів, отримувати статистичну інформацію про окремі складники або компоненти корпусу тощо [12].

Не менш важливим для розвитку корпусної лінгвістики є Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) [7], який почав свою діяльність у 2017 р. Основним його призначенням є здійснення лінгвістичних досліджень з граматики, лексики, історії мови; також є можливість використання матеріалів для укладання словників і граматик, так як на базі Корпусу здійснено аналіз історичної динаміки мовної норми.

ГРАК містить низку художніх, перекладних текстів, найбільшу частину складають нехудожні тексти, тобто публіцистичні, релігійні, наукові, офіційно-ділові тексти, діаріуші, листи і т.д. Однією з переваг Корпусу є впорядкованість розмітки текстів, які групуються за стилями, тематикою і жанрами з хронологічної точки зору. В основу регіональної розмітки покладено сучасний адміністративний поділ, тому щодо достовірності приналежності тексту до певної території можна бути певним. Морфологічна розмітка дає змогу визначити лексему (лему) і граматичні ознаки (теги) для кожної словоформи, а за допомогою системи семантичної анотації здійснюється тегування найчастотнішої лексики в текстах [41, с. 114].

Українсько-російський та російсько-український корпус [36], який є паралельним, представлений у складі чи не найбільш розвиненого корпусу текстів – Національного корпусу російської мови. Тут варто відзначити «Історичний корпус», який включає у себе 3 підкорпуси: «середньоруського» періоду, берестяних грамот і корпус мови давньоруського періоду. Перевагою цього паралельного корпусу є наявність метарозмітки текстів різних типів, можливість задавати пошукове слово у кількох орфографічних варіантах (точному, спрощеному і модернізованому) і вивчати графічну, орфографічну і граматичну варіативності мови.

Наступний корпус текстів української мови був створений співробітниками кафедри української мови та прикладної лінгвістики Донецького національного університету [23]. Його обсяг становить близько 5 млн. слововживань, наявна морфо- і метарозмітка, а також система тегів для усіх службових частин мови. На сьогодні Корпус є маловживаним, на відміну від вище зазначених, оскільки орієнтується на дослідження вузького кола проблемних питань (вивчає проблеми граматичної службовості).

Упродовж останнього часу активно розробляються нові корпуси української мови. Одним з таких є Браунський український корпус [5], що знаходиться на стадії активної розробки. Його основним завданням є створення вільного для доступу Корпусу сучасної української мови (БрУК) із загальним обсягом 1 млн. слововживань, де словоформи матимуть лінгвістичну інформацію, що включатиме в себе не лише граматичні ознаки, а й коротке тлумачення.

На початку 2021 р. компанія Grammarly, яка розробляє онлайн - сервіс на основі штучного інтелекту для написання та виправлення помилок у текстах англійською мовою, зробила вільним доступ до першого анотованого GEC-корпусу української мови [10]. Головним його завданням є наукове та практичне вивчення мови, де за допомогою системи GEC (Grammatical Error Correction) можна виправляти граматичні помилки.

За структурою новорозроблений проєкт практично однотипний з Браунським корпусом, і хоч поки що ГЕС-корпус містить приблизно 1,5 тис. текстів різних жанрів і орієнтується на опрацювання більш сучасних матеріалів, насичення його автентичним пам'ятками дасть змогу вдосконалити наукове та практичне вивчення мови у майбутньому [54].

1.3 Історичний корпус як перспектива української лінгвістики

Особливо важливе значення у прикладній лінгвістиці має історичний корпус мови, який, як відомо, досліджує та репрезентує тексти певного історичного періоду існування мови на конкретному хронологічному зрізі. Текст є об'єктом і предметом дослідження у мовознавстві, а писемні пам'ятки такого виду корпусу є інструментом корпусної палеославістики.

Вітчизняна мовознавиця О. Демська - Кульчицька перша в Україні запропонувала «спеціалізувати підкорпуси за хронологією, чи за історичними періодами розвитку мови» [13, с. 21]. Орієнтуючись на періодизацію української мови за В.В. Німчуком, дослідниця визначила, що необхідним для опрацювання є «текстовий матеріал давньоукраїнського (XII – XIV ст.), ранньоукраїнського (XV – XVI ст.), і середньоукраїнського (XVI – XVIII ст.) періодів та сучасну українську мову (XIX – XXI ст.)».

Чим особливий історичний корпус? Які його переваги? Спочатку треба визначити та коротко охарактеризувати основні ознаки всіх корпусів, серед яких наступні:

- 1) відповідність форм (усі дані текстів знаходяться у своїй природній контекстній формі, що полегшує вивчення матеріалу);
- 2) репрезентативність (великий обсяг корпусу сприяє більш точному дослідженню мовних явищ);
- 3) це т.зв. «багаторазовий» інструмент корпусної палеославістики (один раз створена система даних може використовуватися повсякчас для дослідження більшості мовознавчих питань).

Перевагою історичного корпусу є використання для його створення одиничних екземплярів текстів різних жанрів. Здебільшого робота відбувається не з оригіналом, а копіями, проте унікальністю корпусу цього виду є рукописи, що при переведенні в електронний формат зберігають усі структурні та графіко-орфографічні особливості. Синхронно-діахронний та хронологічний принципи є домінуючими в історичному корпусі, адже це найбільш точні способи для опису мови. Таким чином формуються різноманітні підкорпуси певних часових зрізів, і саме ця структурованість у подальшому допомагає працювати лінгвістам та іншим науковцям з текстами.

Також український історичний корпус текстів містить досить детальний опис загальної інформації, яка стосується того чи іншого тексту. У т. зв. реєстрі вказується повна назва пам'ятки, її автор(-и), рік написання, рік та місце видання і друкування, стиль, іноді підстиль, жанр, оригінальна чи перекладна література, список, редакція, мова тощо.

Щодо іншомовних історичних корпусів, то одним з найбільш продуктивних є історичний корпус «Манускрипт» [20], який містить близько 3,5 млн. словоформ слов'янських рукописів XI – XV ст. Тут наявна аналітична розмітка, деталізована система формування підкорпусів, що дозволяє розробити їх на основі характеристик частин документу, також є режим паралельних корпусів та модулі статистики. Інформаційно-аналітична система має особливу демонстрацію даних, адже дає можливість будувати не лише стандартні переліки лінгвістичних одиниць, а й необхідні для зіставлення порівняльні покажчики словоформ або лем кількох документів [1, с. 50].

Серед корпусів західнослов'янських мов видатним назвемо Чеський національний корпус (Český národní korpus) [52], заснований у 1994 р. і керований Інститутом Чеського національного корпусу. Він містить письмові зразки сучасної чеської мови (понад 4 мільярди лексем), усні тексти (понад 7 млн токенів), діахронічний корпус історичних текстів та паралельний корпус

InterCorp. З допомогою останнього можна досліджувати розвиток інших мов (більше 30-ти), їх переклад у порівнянні з чеською.

Національний корпус польської мови (Narodowy Korpus Języka Polskiego) [35] містить близько 1,8 млрд токенів текстів художнього, наукового, медійного стилів, записи усного мовлення та стенограми розмов. Метарозмітка текстів дає можливість шукати лексеми за певними параметрами (напр. жанр, час написання тощо), а з допомогою пошукового механізму PELCRA можна завантажувати результати у вигляді електронних таблиць.

Досить на високому рівні розвинений Словацький національний корпус (Slovenský národný korpus) [46] – проєкт, створений у 2002 р. за постановою Уряду Словацької Республіки. Корпус містить різножанрові та різностильові тексти (1,65 млрд токенів) та низку підкорпусів, напр. паралельний, веб-корпус, історичний (тексти 1943-1954 рр., 1955 р. та ін.), розмовний та інші спеціалізовані корпуси.

Одним із найбільш репрезентативних корпусів південнослов'янських мов є Корпус хорватської мови Riznica (Hrvatski jezični korpus) [25]. Він містить зразки класичної художньої літератури, тексти наукового стилю, перекладну літературу, а також орієнтується на зразки сучасності – інтернет-журнали, газети, видання тощо. Загалом, це добре збалансований мовний корпус, де є можливість досліджувати певні тексти та мовні явища в усьому або конкретному підкорпусі.

Важливим є дотримання технології підготовки корпусу, де спочатку потрібно сформувати транскрипції тексту безпосередньо у базі даних, використовуючи редактор (найбільш використовуваний – OldEd), за допомогою інструментів корпусної лінгвістики (напр. система Google Books Ngram Viewer) виконати статистичну обробку корпусних даних та детально проаналізувати решту аспектів.

Отже, перспектива історичних корпусів, у тому числі корпусу української мови, може бути реалізована за наявності наступних умов: квантитативність, побудова за хронологічним критерієм, дотримання синхронічно – діахронічного принципу, звернення до жанрово-стильового чинника для урізноманітнення форм текстів та побудова парадигм за граматичними параметрами [37, с.30].

РОЗДІЛ II. Дієслово у «простій» мові XVII століття

2.1 Українське дієслово як об'єкт історичної лінгвістики

Упродовж всього історичного розвитку дієслівна система української мови зазнала чи не найбільше змін. Дієслово – одна з найскладніших центральних частин мови, оскільки є головним носієм семантичної структури і граматичної основи речення, тому не дивно, що його форми постійно трансформувалися та вдосконалювалися. Найістотніші зміни можна простежити практично в усіх граматичних категоріях дієслова: часу, особи, числа, виду, стану, способу тощо.

У колі вітчизняних лінгвістів парадигматика українського дієслова спричинила низку дискусій та нових наукових досліджень. Одним з перших, хто детально вивчив, всебічно обґрунтував та описав особливості дієслівних форм став мовознавець та дослідник історії української мови С.П.Бевзенко. У своїй фундаментальній роботі науковець не лише узагальнив усі відомості про дієслово, а й встановив, що «основною тенденцією у розвитку дієслівної системи української мови була тенденція до уодноманітнення і спрощення системи дієслівних форм» [2, с. 371].

Важливим для корпусної лінгвістики, українського мовознавства загалом, є колективна монографія «Історія української мови» [21], з більш нових – робота Л.П.Павленко «Історична граматики української мови» [39], де структура українського дієслова представлена крізь призму формального та семантичного планів, що дає змогу детальніше дослідити інвентар дієслівних морфем.

Неможливо не згадати монографію «Українська мова XVI – XVII ст.: дієслово. Семантика, перехідність, об'єкт» [18] вітчизняної мовознавиці О.Є.Заневич. У праці систематизовано вчення про дієслівну перехідність, подано детальну класифікацію дієслів відповідного періоду за лексико-семантичним принципом та опис перехідних дієслів.

Попри наявність великої кількості сучасних наукових досліджень, монографія мовознавця та академіка НАНУ В.М.Русанівського «Структура

українського дієслова» [44] стала роботою, що заклала основи для анотування писемних пам'яток. Саме Русанівський вивів класичну варіантну парадигму, на основі якої сьогодні створюють корпуси української мови. Науковець встановив 4 типи дієслівних форм:

- 1) y_1 – префікси ($y_{1-1}, y_{1-2}, \dots, y_{1-n}$ – кілька префіксів);
- 2) x – кореневі морфеми;
- 3) y_2 – суфікси основ;
- 4) y_3 – кінцеві афікси ($y_{3-1}, y_{3-2}, \dots, y_{3-n}$ – кілька афіксів).

У кінцевому підсумку, дієслівна словоформа виглядатиме наступним чином:

$y_{1-n} x y_2 y_{3-n}$

Аналіз стану дієслова та дієслівних форм церковнослов'янської мови також здійснив О.П.Білих у дисертації «Українська редакція церковнослов'янської мови кінця XVI –XVII ст.: проблеми інтерференції та морфологічного унормування» [3]. У праці доведено, що на той час давня система форм змінюваних частин мови була майже повністю збережена, а особливостями функціонування дієслова було те, що серед його форм був відсутній супін (окрім поодиноких випадків), але активно функціонував майбутній I час із бути та нова форма дієслова – дієприслівник.

У численних наукових роботах інших мовознавців, які зверталися до питання історії дієслова в українській мові, було обґрунтовано особливості цієї частини мови та зміни в ній, які відбувалися впродовж певного часового проміжку. Справді, розвиток мови залежить від історичних, соціальних та інших умов, тому її варто вивчати як на синхронному, так і на діахронному зрізі. Повертаючись до історії дієслова, можна навіть згадати факт відновлення форм на -ть, спричинений впливом живого мовлення.

Загалом, серед особливостей дієслова в українській мові XVII століття можна виокремити такі: збереження більшості дієслівних форм (інфінітива,

форм минулих часів – аориста, імперфекта, перфекта і плюсквамперфекта; теперішнього і простого майбутнього часів, майбутніх складених часів, умовного й наказового способів, дієприкметника та дієприслівника), поповнення новими одиницями арсеналу кінцевих морфем тощо.

Отже, поява великої кількості наукових праць стосовно структури українського дієслова свідчить про необхідність його ретельного дослідження, що сприяє витворенню єдиного досконалого лінгвістичного корпусу у майбутньому. Основною проблемою вивчення дієслова є виведення його парадигми. Попри все, в Україні відбувається багато колоквіумів, серед яких особливе значення має щорічна наукова конференція MegaLing, основною метою якої є проведення різноаспектних корпусних досліджень як в теоретичному, так і в практичному аспектах.

2.2 Мовна ситуація в Україні кінця XVI – XVII ст. Функціонування «простої» мови

Мовна ситуація – *«ситуація взаємодії різних мов чи різних форм існування мови в певній державі чи регіоні з огляду на їхню функціональну специфіку й ареал поширення мов чи форм мови у певний момент історичного розвитку»* [45, с. 335]. Тобто, це спосіб задоволення комунікативних потреб у суспільстві за допомогою мови. Мовна ситуація формується під впливом трьох основних чинників: соціально-економічного, демографічних і національно-культурних напрямів мовної політики. Може бути простою (одномовною, ендоглосною) та складною (багатомовною, екзоглосною).

В Україні наприкінці XVI–XVII ст. мовна ситуація була більш ніж складна, проте водночас унікальна й цікава для подальших лінгвістичних досліджень. По-перше, у той час жителі країни послуговувалися одразу декількома мовами, серед яких була церковнослов'янська, «руська» («проста»), польська та ін. [31, с. 5-6]. Тут варто повернутися до вже згаданих

чинників формування мовної ситуації, адже саме національно-культурне й політичне життя України зумовили таке мовне різноманіття.

Як відомо, упродовж XI–XIV ст. відбувався процес феодального розпаду Русі, який був спричинений прагненням окремих князівств до самостійності, відсутністю чіткого механізму престолонаслідування, етнічною неоднорідністю населення, зростанням великого землеволодіння та іншими обставинами. Згодом більша частина українських земель увійшли до складу Великого Князівства Литовського, яке остаточно утвердилося як багатонаціональна та багатомовна держава.

Угорщина ще з XI ст. утримувала Закарпаття, Буковина під назвою Шипинська земля відійшла до Молдовського князівства, а землі Галичини виборолла Польща. Після остаточного розпаду Русі, на українських землях, які входили до складу інших держав, можливості розвитку та функціонування церковнослов'янської та «руської» мов кардинально зменшилися, вживалися лише в окремих сферах, насамперед у релігійній. Після об'єднання Великого князівства Литовського та Польського королівства в конфедеративну державу Річ Посполиту у 1569 р., у мовний простір входить ще й польська мова.

Загалом, якщо описувати мовну ситуацію цього періоду, то вже в XVI ст. на українських і подекуди білоруських землях поряд із церковнослов'янською активною у вжитку стає «прбста» мова [32, с. 26-27]. Деякі дослідники вважають її різновидом «руської», інші схиляються до думки, що це взагалі окрема мова. Вона на різних мовних рівнів запозичувала елементи церковнослов'янської, у ній *«поєднувалися українізми, давньоруські елементи, полонізми з латинізмами, церковнослов'янізмами й білорусизмами»* [42, с. 155]. Поступово цей процес мовної взаємодії перейшов з рівня білінгвізму на рівень диглосії: стрімкий розвиток «прбстої» мови, її жанрів та стилів спричиняє занепад у функціонуванні церковнослов'янської. У багатьох релігійних діячів це викликало занепокоєння, на захист цієї мови стало безліч

учених, наприклад Лаврентій Зизаній, Мелетій Смотрицький, Памво Беринда та ін. Активно почали вдосконалювалися норми церковнослов'янської, нею видавалася велика кількість книжок, словників, граматики, велося навчання в школах та навчальних закладах вищого ступеня. Завдяки цьому у XVII ст. виникла нова (українська) редакція церковнослов'янської мови, яка відродила свій статус та значно розширила сфери функціонування.

У сучасній термінології стає «проста» мова має ще одну назву – староукраїнська літературна мова, зародження і розвиток якої пов'язують із поширенням ідей Реформації, які прийшли з Європи. Особливо важливою була ідея про можливість спілкуватися з Богом рідною мовою, яку народ найбільше підхопив. Як наслідок, «проста» мова, окрім ділового, почала функціонувати ще й у релігійному стилі. Нею перекладали канонічні тексти, як-от Пересопницьке Євангеліє 1556–1561 р. чи Крехівський Апостол 2-ої пол. XVI ст., вели богослужіння, писали художні, мемуарні, полемічні тексти тощо.

Структура «простої» мови XVI–XVII опиралася на живе народне мовлення, тому й нормування фонетичних та граматичних норм відбувалося на загальнонародній основі. Недарма у своїй праці Іван Франко писав, що це була доба, *«в котрій у нас народилася і почала гарно розвиватися перша всеукраїнська, дійсно національна література»* і коли *«писали мовою... зрозумілою по всіх усядах Русі-України»* [49, с. 174]. Справді, твори, написані цією мовою, задовольняли запити широких верств населення, а не лише вузьке коло освіченої верстви, оскільки в основі був життєвий досвід, певні настанови, повчання тощо.

Отже, вивчення особливостей вживання і функціонування «простої» мови, поняття якої виникло в середньоукраїнський період (кін. XVI ст.) є досить проблемним. Навіть номінація цієї мови викликає чимало дискусій між дослідниками, оскільки одні називають її книжною малоруською (напр. П.Житецький), інші – новою літературною мовою (напр. І.Огієнко) чи навіть

українсько-білоруською (М.Мозер). У цілому, ця мова поєднувала риси церковнослов'янської та тогочасної розмовної мови, виходила за межі одного стилю (ділового), була поліфункційною, відповідала ідеям Реформації, наслідувала ідеологію антропоцентризму, а її унормованість ґрунтувалася на узусі.

Таким чином, «проста» мова не просто передає мовну свідомість наших пращурів, а засвідчує процес переходу до національної української літературної мови. Поява та розвиток цього мовного феномену пов'язані не лише з мовними, а й позамовними чинниками доби Ренесансу та Реформації.

РОЗДІЛ III. «Наука, або способъ зложена казана» Й.Галятовського як джерело для корпусних досліджень

Для розвитку української мови та літератури чимало зробив Йоанникій Галятовський – український православний монах, ректор Києво-Могилянської

колегії, письменник, теоретик церковного красномовства та проповідник. Публіцист завжди цікавився інтересами тогочасного суспільства, не стояв осторонь національно-культурних подій, політичного чого, власне, саме тому писав праці, які вимагала доба.

Чи не найвідомішою його роботою є «Ключь разумѣнія» – збірка проповідей, уперше видана 1659 року. Друге видання здійснено в 1663 р. львівським друкарем Михайлом Сльозкою, який від свого імені вніс присвяту князеві, українському державному та релігійному діячеві Гедеону Четвертинському (1634 – 1690). Проте вже в 1665 р. третє видання «Ключа» Й.Ґалятовський присвятив львівському єпископу Арсенію Желиборському (1618 – 1662(1663)) [50, с.10-11].

До складу цієї збірки входить трактат **«Наука, албо способь зложена казаня»** [9], більше відомий як перший підручник з гомілетики. Його особливістю є те, що Йоанникій Ґалятовський відійшов від написання проповіді греко-слов'янського типу, яка була домінантною на українських землях до XVII ст., тому звернувся до латино-польського типу проповіді. З її допомогою можна було не лише морально та духовно наставляти прихожан, а й зацікавлювати їх ідейно-тематичним змістом, давати повчання, прикладні знання тощо. Автор вважав, що тему проповіді потрібно обирати з текстів святого письма, життя святих, адже це були найбільш авторитетні джерела на той час.

«Наука, албо способь зложена казаня» складається з трьох частин: екзордіум (вступ), нарація (основний виклад казання) і конклюдія (закінчення, висновки). У першій частині подано гомілетичні настанови стосовно створення проповідей, у другій, яка має назву «Наука, албо способь зложена казаня на погребѣ», – порядок складання похоронних казань. Третій розділ «Наука латвѣйшая, албо способь зложена казаня» містить дві частини, де спершу йдеться про особливості написання проповідей з нагоди різних свят, а потім – про створення недільних казань.

Загалом, трактат спрямований на моральне виховання прихожан, їх духовний розвиток, пізнання справжніх цінностей життя. Йоанникій Галятовський упродовж усього твору утверджує ідею шанування та дотримання всіх християнських «цнот», тобто різноманітних обрядів, читання молитов і т.ін., а також наголошує на тому, що лише по-справжньому гідна людина готова нести у світ любов до православної віри, батьківщини та ближнього. Також у тексті міститься безліч художніх засобів (алегорія, анафора, порівняння, метафора тощо), риторичних фігур, фонетичних, граматичних і лексичних особливостей.

Полеміст справді реагував на запити суспільства, і, власне, після звернення проповідників 2-ої пол. XVII ст. зі скаргами, що люди майже не зацікавлені церковними проповідями, він вирішує, що спілкування людини з Богом має відбуватися зрозумілою мовою. Тому аналіз трактату «Наука, албо способъ зложена казаня» варто здійснювати крізь призму особливостей, які мала «проста» мова. Більше того, Йоанникій Галятовський закликає й інших проповідників виробляти зрозумілий стиль викладу, щоб люди більше заглиблювалися у світ духовних знань, внутрішньо зростали: *«Старайся, жебы всть люде зрозумѣли тоє, що ты мовишь на казаню...бо многїи суть казюдѣи мудрїи, сами добре що умѣють а не могутъ албо не хотятъ иншымъ людемъ того ясне выразити и протолковати... Такїи въ цркви сѣой не мають похвалы»* [9, с. 218]. Також вибір мови твору спричинила т.зв. художня причина: Й.Галятовський вирішив творити в річищі тодішніх актуальних тенденцій, тому естетична платформа Бароко з нотками європейського культурного контексту і лягла в основу аналізованого трактату. Саме цей стиль надав тексту вишуканості, а мові – виразності форм, можливості передати дух часу.

3.1 Фонетичні риси в правописі пам'ятки

Як було зазначено раніше, аналіз пам'ятки «Наука, або способъ зложена казана» [9] необхідно відповідно до визначальних рис, які мала українська народнорозмовна мова XVII ст. Окрім багатой синтаксичної, лексичної, морфологічної систем, текст містить низку фонетичних особливостей. Власне, більшість із них і визначають звуковий склад сучасної української мови. Серед фонетичних явищ помічаємо такі:

– перехід [л] > [ў] ([в]), який найвиразніше простежується в дієсловах минулого часу чоловічого роду (колишні форми дієприкметників минулого часу): **слышавъ** (с. 219); **живъ, боронивъса, любивъ** (с. 223); **дѣлав, полетѣвъ** (с. 224); **потщавса** (с. 232); **пробивса, обѣсивса** (с. 237);

– вставний [й] (для усунення збігу приголосних): **нарраціа, конклюдзіа** (с. 211); **пропозыцією, пріємлетъ, хрѣтіане** (с. 212); **Юстїніанъ, црѣствїа бжїа** (с. 213); **євгліа, Василїа** (с. 217);

– асиміляція (регресивна): **щасливый, щасливоє** (с. 225);

– дисимілятивні та асимілятивні процеси: **що** (с. 211, 212, 215, 225, 226) (что – ш'то – ш'т'о – ш'ч'о – шчо);

– депалаталізовані шиплячі приголосні ([ж], [ч], [ш]) внаслідок занепаду зредукованих: **учинити, чинить, иншыи** (с. 211); **наше** (с. 213); **чытаного** (с. 215); **пожытки** (с. 216); **нашым** (с. 217); **отчызны** (с. 221); **старшыи, пожывали, межы** (с. 225); **зажывати** (с. 232);

– депалаталізація [р]: **тры** (с. 211); **трыщи** (с. 215); **пелгрымов** (с. 221); **трыдцать** (с. 235);

– втрата голосного [і] на початку слова: **мѣти, мѣль** (с. 212); **маємо** (с. 214, 220); **не мають** (с. 218); **мѣли** (с. 221); **мѣла** (с. 223) (< имати); **шмарагдъ** (с. 230) (< измарагдъ).

Йоанникій Галятовський здебільшого правильно передає фонемі **і** та **ы**, використовує графічне позначення **и**, **ы** для нового українського **и**, що є наслідком злиття етимологічних **и**, **ы**. Також у творі фіксуються випадки утворення вторинних звукосполук (рефлексів) **-ри-**, **-ли-** на місці **-ррь-**, **-ррь-**, **-ль-**, **-ль-** із **ь**, **ъ** у слабкій позиції (**терпливость и добротливість** (с.234)), приголосні перед **е**, **и** депалаталізовані: **речь** (с. 211); **предста** (с. 212); **схочешь** (с. 215); **мечемь, припоминай, ганила, отнесла пожитку** (с. 218); **сестры, положити, теперь** (с. 224); **живучи, умерлый, припадки** (с. 225).

Твердість шиплячих приголосних часто засвідчується написанням після них літери **ы**: **гонащыхъ** (с. 217); **учынишь** (с. 221); **почынається, чынать** (с. 222); **шышакъ** (с. 223); **щытовъ, шыа** (с. 225). Серед нечастотних українських живомовних рис – вставний [д] між дзвінким [з] та сонорним [р]: **ω здрадѣ** (с. 221).

Отже, у трактаті «Наука, албо способъ зложена казана» бачимо фіксацію традиційних фонетичних рис української мови XVII ст.

3.2 Особливості дієслівних парадигм

Неособові дієслівні форми творяться від дієслівних основ, які характеризуються показниками іменних частин мови, зберігаючи при цьому окремі дієслівні категорії. Найбільш частотною іменною дієслівною формою у розглянутому матеріалі є неозначена форма дієслова.

• Інфінітив

Інфінітив – це іменна форма дієслова, характерною ознакою якої є суфікс **-ти**, який приєднувався до інфінітивної основи [3, с. 431] (**ганити** (с. 215); **взати** (с. 216); **водити, выразити, приповѣсти** (с. 218); **плакати** (с. 224); **заховати, доступити, мовити** (с. 225); **учинити, повѣдати** (с. 229) та ін.) Називає дію безвідносно до особи та більшості дієслівних категорій. Інфінітивів на **-ть**, які нерідко трапляються в пам'ятках XVI-XVII ст.,

уважаються українськими розмовними формами, у досліджуваному тексті не засвідчено. Також наявні інфінітивні форми з часткою (постфіксом) -сѧ у пре- та постпозиції: **сѧ згажати** (с. 211); **мїлитисѧ** (с. 215); **веселитисѧ** (с. 220); **сѧ назвати, сѧ сподївати** (с. 222); **смутитисѧ, сѧ припомнїти** (с. 224); **сѧ учити** (с. 227); **сѧ придати** (с. 230); **сѧ конформовати** (с. 235).

Серед особливостей утворень інфінітива такі:

- інфінітиви з основами на голосний перед суфіксом -ти утворюються без жодних фонетичних змін: **показати** (с. 211); **згажати, постерїгати** (с. 212); **выличати, обїцати, долати** (с. 216); **положити, доступити, взати** (с. 222);
- передньоязиковий зімкнений дзвінкий д перед суфіксом -ти закінчується на **-сти: приповїсти** (с. 218).

Загалом, форми інфінітива в аналізованому матеріалі зберігають давні структурні особливості. За морфологічною будовою неозначена форма дієслова поділяється на дві групи: інфінітив, основа якого дорівнює радексу (напр. **ма-ти, взѧ-ти, да-ти**) та інфінітив з основою, ускладненою суфіксом (напр. **ход-и-ти, вис-ї-ти, звик-ну-ти** та ін.).

• **Форми минулого часу**

У трактаті «Наука албо способї зложена казана» Й.Ґалятовського широко представлена парадигма минулого часу. *За значенням* форми цього часу поділяються на **абсолютні**, до складу яких входить аорист, та **відносні**, до яких належать імперфект, перфект, плюсквамперфект. Відповідно до цього, *за будовою* виокремлюють дві форми минулого часу [3, с. 365]:

- 1) **протї** – аорист, імперфект;
- 2) **складенї** – перфект, плюсквамперфект.

Аорист

Аорист, як відомо, указував на те, що дія в минулому тривала невеликий проміжок часу і в певний момент була завершена [3, с. 375]. В аналізованому матеріалі виявлено окремі форми сигматичного аориста, які утворюються від інфінітивних основ доконаного і недоконаного видів дієслова.

Форми аориста, утворені від тематичних дієслів, представлені такими флексіями:

– 1 ос. одн. – **-охъ** (після приголосних): **Возыйдохъ въ Іерслимъ, возыйдохъ же по ѿкровенію и возложих имъ бл҃говѣствованіе, текохъ** (с. 238);

– 3 ос. одн. – нульове закінчення (**-ѵ**): **Посла рабы своа призвати званныа на бракъ** (с. 232); **предста цр҃ца ѿдесную тебе** (с. 212);

– 3 ос. мн. – **-ша**: **ѿпустишася беззаконїа** (с. 228); **рабы егѵ досадиша имъ и убиша ихъ, побиша** (с. 232);

– 3 ос. дв. – **-оста**: **чл҃вка два внїйдоста въ цр҃квѣ** (с. 235).

Аористні форми 2 ос. одн. (**-ѵ**), 1 ос. мн. (**-хомъ; -охомъ**), 2 ос. мн. (**-сте; -осте**), 1 ос. дв. (**-ховѣ**), 2 ос. дв. (**-ста**) в аналізованому матеріалі не представлені, що дає змогу зробити висновок про неповноту парадигми.

Нетематичні дієслова (бути, дати, вѣдѣти та похідні) мають такі форми аориста:

– 1 ос. одн. із закінченням- **хъ**: **дахъ та десъ въ градъ твердъ** (с. 231);

– 3 ос. одн. із закінченням **-сть**: **бысть упованїе мое** (с. 224); **который выдасть Хс̃ сн̃ твой** (с. 228); **же дастъ намъ бг̃ъ** (с. 235).

Простий (асигматичний, безсуфіксний) аорист творився від односкладних основ інфінітива на приголосний, до яких без додавання суфікса приєднувалося особове закінчення. Хоча його форми не засвідчені в

досліджуваному матеріалі, проте трапляться зразки *сигматичного нового аориста*, форми 3-ої особи однини якого утворювалися за типом саме простого аориста. Наприклад: **Сей рече** (с. 219); **Пилать же, слышавъ се слово, изведе вонъ Іса и сѣде на судищи** (с. 219).

Отже, розглянутий матеріал дає змогу зрозуміти, що в XVII ст. аорист уже був менш продуктивною дієслівною формою, порівняно з попередніми століттями. Загалом, форми синтагматичного аориста поступово витіснили простий аорист, які в більшості випадків виражають завершеність дієслівної дії (незалежно від виду дієслова). Дієслівна форма зберегла давні особливості формоутворення, а незначні зміни (напр., використання флексії **-сть** замість **-сть** у 3 ос. одн.), вочевидь, з'явилися внаслідок впливу живого розмовного мовлення.

Імперфект

Імперфект є однією з форм минулого часу дієслова, яка виражає повторюваність або тривалість дії, але не вказує на її закінчення в минулому [3, с. 382]. Утворюється додаванням суфікса **-ах-**, **-ѡах-** та особових закінчень до основи інфінітива. Як правило, суфікс **-ах-** приєднувався до інфінітивних основ на **-а**, **-ѡ** дієслів I, III та IV класу (на зразок *брати, казати, слышати*), суфікс **-ѡах-** – до інфінітивних основ на приголосний дієслів I класу (на зразок *ректи, могти, нести*), II класу (на зразок *кликнути, двигнути*) та до основ на **-и** дієслів IV класу (на зразок *молити, хвалити*). Пізніше імперфектні форми дещо видозмінилися, відповідно, у 1-ій ос. одн., окрім суфікса **-ах-**, функціонував суфікс **-аш-**, у 2-ій та 3-ій ос. одн. – **-аш-**, у 1-ій ос. мн. – закінчення **-ахомъ**, у 2-ій ос. мн. – **-асте**, у 3-ій ос. мн. – **-аху**.

У пам'ятці форми імперфекта трапляються вкрай рідко. Вочевидь, це пов'язано із втратою цієї часової форми в живій мові східних слов'ян ще в давньоукраїнському періоді, тобто орієнтовно у XII ст. Згодом вона

продовжувала вживатися як данина традиції, не була ознакою живої мови. Усе ж, виявлені такі зразки [9] імперфекта:

– 1 ос. одн. з флексією **-ахъ: скончахъ** (с. 222)

– 3 ос. одн. з флексією **-аше: члѣвкъ нѣкій схождаше** (с. 234); **прохождаше всю Галілею** (с. 235);

– 3 ос. мн. з флексією **-аху: не хотаху прійти** (с. 232).

На прикладі форм 3 ос. одн. можна побачити явище чергування д’/жд перед закінченням імперфекта.

Решти форм однини та множини, як і форм двоїни, у проаналізованому матеріалі немає.

Отже, у трактаті «Наука албо способъ зложена казанѧ» представлена зовсім невелика кількість імперфектних утворень. Особливістю цієї форми минулого часу є те, що вона має флексії східнослов’янського типу, тобто без **-ѣ**, а флексії з **-а** (**-ахъ** у 1-ій ос. одн. та **-аше** у 3-ій ос. одн.) вживаються в дієсловах з основами на **-а-** (інфінітив *скончити, схождати, прохождати*). Форми імперфекта здебільшого виражають значення недоконаного виду, а випадок використання основи доконаного виду позначає повторювану в минулому дію, кожен окремий акт якої досяг завершення.

Перфект

Ще однією часовою формою, яка вживається в розглянутому матеріалі, є перфект, тобто передтеперішній час. Він означає минулу дію, результат якої пов’язаний із теперішнім. Утворюється поєднанням особової форми теперішнього часу дієслова **бути** та активного дієприкметника минулого часу на **-л-** [3, с. 283].

У тексті [9] виявлено складні форми перфекта, які вживаються із допоміжним дієсловом, представлені лише 2-ою ос. одн. ч.р.: **«Возшелъ еси**

на висоту, плѣнилъ еси плѣнь» (с. 228); положилъ еси на главѣ егѡ вѣнецъ ѡт камене чѣтна (с. 230). Компоненти перфектних утворень не відділені один від одного, допоміжне дієслова стоїть після дієприкметника.

Інших особових форм однини, множини та двоїни у пам'ятці не зафіксовано, що вказує на неповноту досліджуваної парадигми.

Слід зазначити, що історія перфекта – це перетворення особово-часової аналітичної парадигми на синтетичну, що відбувалося під впливом тогочасної української мови. Власне, у тексті переважають форми перфекта без дієслова-зв'язки, а дієприкметник уже сприймається як головний елемент.

Найбільше синтетичних форм перфекта представлено у 3і-й ос. одн. всіх трьох родів. Наводимо приклади цих форм, які трапляються в тексті [9]:

– 3 ос. одн. ч.р.: **казнодѣа припоминаеть тую речъ, которую повѣдалъ въ нарацѣи (с. 211); взаль бѣъ на себе натуру члѣчюю, выгналь зъ раю (с. 212); владнулъ миромъ, воюваль (с. 216); доводилъ имъ того и показоваль подобенствомъ зерна (с. 218); выкуповаль и вызволяль (с. 221); Вѣдалъ тоє добре панъ имѣкъ, не дуфаль єму, казалъ бѣъ (с. 222); же боронилъ ѡтчызну и црковъ бжїю ѡт непрїателей (с. 223); вступилъ на гору Мѡвсей (с. 224); сїдникъ так жилъ (с. 226); гды всталъ з мртвыхъ, самъ Хс до нба запровадилъ (с. 228); Павель даваль (с. 238);**

– 3 ос. одн. ж.р.: **котораа бувала на людехъ и на шатахъ (с. 215); пречѣтаа дѣа жила огонь, змѣрила вѣтеръ и завернула назадъ день прешлый (с. 216); єднакъ егѡ ганила невѣста, нѣчогѡ не научила и не ѡтнесоа пожитку душевногѡ (с. 218); инстиговала жона Путифарова (с. 219); Такъ невинне инстиговала сїнагога жидовскаа на Хї и до гробу темного егѡ въпровадила (с. 219); накормила (с. 222); дїша егѡ пошла (с. 224); стрѣла залетѣла, трафила (с. 225); приоздобила (с. 237);**

– 3 ос. одн. с.р.: **сїнце вьночи засвѣтило** (с. 215); **дѣло** (с. 220); **оно пошло до нѣа** (с. 225).

Варто звернути увагу на те, що в пам'ятці також простежується процес лабіовеляризації – заміна суфіксального [л] на [ў] ([в])у дієсловах минулого часу чоловічого роду, що пов'язано із занепадом зредукованих: **гды живѣ на свѣтѣ, боронивѣса ѿ непрїателѣ душныхъ, любивѣ мирѣ** (с. 223); **пань Мѡусей имрѣкъ мѣвѣ тыи всѣ цноты, дѣлав правду, той орель полетѣвѣ до нѣа** (с. 224).

Розглянутий матеріал також свідчить про те, що в XVII ст. у великій кількості випадків ця часова форма використовувалась для увиразнення шанобливого, урочистого тону, який був нерідко був присутній у висловленнях, адресованих до Бога, церковних діячів, релігійної сфери в цілому [3, с. 387]. На цю характерну ознаку вказують особливі групи лексики (напр. релігійна): **бѣъ, рай, црковѣ бѣа, Мѡусей, сїдникѣ, Хс та ін. (взаль бѣъ на себе натуру члчую, выгналь зъ раю** (с. 212); **же борониль ѿтчызну и црковѣ бѣїю** (с. 223); **вступиль на гору Мѡусей** (с. 224); **сїдникѣ так жилѣ** (с. 226); **самъ Хс до нѣа запровадилѣ** (с. 228)).

Досить велику кількість форм перфекта без дієслова-зв'язки містить 3-я ос. мн.: **видѣли єдного часу ієрсїлимланє** (с. 213); **жебы са ѡни вѣ такой цнотѣ кохали** (с. 215); **ѡни не видали и не чували** (с. 216); **жебы всѣ люде зрозумѣли** (с. 218); **Невинне инстиговали, вѣкинули** (с. 219); **иншіи люде жили побожне** (с. 220); **єму старшыи казали** (с. 225); **ѡни тоє чинили и заховали** (с. 226); **непрїателѣ душныи на мытарствахъ не гамовали и не задержували** (с. 228); **ненавидѣли и забили** (с. 232); **ѡны вѣ богатствахъ своихъ бѣа не запоминали, набывали, заживали** (с. 236, 237).

Отже, перфект став головним засобом вираження минулого часу і пройшов шлях певних змін. Окрім його функціонування як складеної форми з'являються й синтетичні форми, де втрачається допоміжне дієслово, суфікс -

л- змінюється на -в-. Це пояснюється впливом тогочасної української мови, який проявився ще й у творенні заперечних форм з часткою **не**. Більше того, оскільки у складі часової форми часто наявні форми недоконаного виду, не можна впевнено стверджувати, що перфект обов'язково має семантику результативності чи вказівку на зв'язок із теперішнім. У XVII ст. в українській розмовній і літературній мові вживання цієї форми минулого часу часто набувало піднесеного тону, особливо у висловленнях, звернених до Бога, або пов'язаних із церковними таїнствами.

Плюсквамперфект

Плюсквамперфект (давноминулий час) означав дію в минулому, яка передувала якійсь іншій минулій дії [3, с. 389]. Є аналітичною за будовою часовою формою, яка утворюється шляхом поєднання активного дієприкметника минулого часу на -л- та особової форми допоміжного дієслова **бути** в імперфекті, яке іноді могло ще вживатися в аористі з імперфектною основою. Такий вигляд мали старі форми плюсквамперфекта, а новий його різновид згодом уже представлений з допоміжним словом у перфекті.

У розглянутому матеріалі давноминулий час є найменш уживаною формою минулого часу, трапляється лише один раз у 3-ій ос. одн.: **тоє намъ былъ дароваль бѣъ** (9, с. 223). Допоміжне дієслово перебуває у препозиції, не відділене від дієприкметника. Отже, у розглянутому тексті, як і в більшості пам'яток кін. XVI–XVII ст., ця форма вживалась у випадку необхідності підкреслити давноминулість дії.

• **Форми теперішнього і майбутнього часів**

Трактат Йоанникія Галятовського «Наука албо способъ зложена казана» [9] багатий на форми теперішнього й майбутнього (простого і складеного) часів. Загалом, вони утворюються двома способами: від нетематичних дієслів **бути, дати, вѣдѣти, имати** (окремі форми) та від

тематичних дієслів. Останні, зі свого боку, поділяються на *дві дієвідміни* [3, с. 349]:

- 1) I (перша) дієвідміна, до якої належать дієслова колишніх I, II та III класів за основами теперішнього часу;
- 2) II (друга) дієвідміна – дієслова колишнього IV класу.

Нетематичні дієслова в розглянутому тексті трапляються не надто часто. Утім, у теперішньому та простому майбутньому часі вони здебільшого зберегли давні форми.

1 ос. одн. представлена лише утвореннями на **-мь**, форм на **-мь** не зафіксовано: **Азь єсмь** (с. 220), **кротокъ єсмь и смиренъ срдцемъ** (с. 231); **вѣмь** (с. 221); **Дамъ ти ключа црствїа нбснгоѡ** (с. 228); **поимъ съ собою и Тыта** (с. 238) (похідне дієслово від нетематичного **имати**).

Усталеність форм на **-мь** спричинена впливом української мови, в якій іще з XVI ст. набули поширення такі утворення. Ствердіння губних приголосних також є однією з причин поширення форм на **-мь**.

У 3 ос. одн. теперішнього і простого майбутнього часів нетематичні дієслова мають варіативні флексії:

– **-ть**: **Третаа часть єсть конклюдїа** (с. 211); **подобный єсть бѣъ зверцадлу** (с. 213); **и камень дасть гласъ свой** (с. 215); **выдасть** (с. 228);

– **-ть**: **Таа часть єсть найболшаа** (с. 211), **то єсть старожитній домъ** (с. 221).

Окрім традиційних флексій 3 ос. одн. в тексті один раз вживається специфічна форма нетематичного дієслово **дати** – **даде** (*гсдь даде* (с. 224)).

Форми 1 ос. мн. у тексті не трапляються, проте варті уваги особливі форми простого майбутнього часу дієслова **быти (бути)**. Вони мають особові закінчення і основу теперішнього часу за типом дієслів I класу (напр. *нести, брати*). Відповідно, 2 ос. мн. має флексію **-ете**: **Не вы бо будете глюще** (с.

224). Окрім такої форми, у розглянутому матеріалі фіксується й народнорозмовне закінчення **-ите: не будите** (с. 235);

У 3 ос. мн. нетематичні дієслова мають такі ж закінчення, як і в 3 ос. одн.:

– **-ть: многїи суть казнодѣи мудрїи** (с. 218); **которыи обтажены суть многими потравами и напоами** (с. 230);

– **-ть: «У отца моего многи обители суть»** (с. 225); **бо дѣти покорни суть** (с.226); **«Лисы язвыны имуть..»** (с. 230).

На категорію числа вказують ті частини мови, які стоять поруч з дієсловом.

Форми двоїни теперішнього часу нетематичних дієслів у тексті відсутні, що, вочевидь, відбулося внаслідок впливу української мови.

Простий майбутній (твориться від дієслів доконаного виду) та теперішній часи мають особливі флексії, більшість з яких є варіативними. Для підтвердження цих спостережень пропонуємо зразки виявлених форм *тематичних дієслів*.

У 1-ій ос. одн. продуктивними є традиційні флексії (-у, -ю), проте переважає закінчення **-ю: наминаю вась, обрѣтаю, запрошаю ласкъ вашихь, даю каждому зь вась** (с. 219); **я приминаю и выхваляю** (с. 229); **даю тобі такую раду** (с. 237); **и я книгу свого малую «Ключь разумѣнїа» даю** (с. 238).

Зафіксовані й поодинокі випадки використання закінчення **-у** в 1-ій ос. одн.: **прошу ... вась** (с. 219); **«Вижу члѣвки...»** (с 221); **покажу на тымь казаню** (с. 222).

2-а ос. одн. представлена варіативними флексіями:

– **-иши: аще видиши нага** (с. 230);

– **-ешь**: **Знайдешь** (с. 212); **а того чимь не доведешь** (с. 218); **и проситимешь от него** (с. 221); **тыи вежи покажешь** (с. 223); **назовешь бѣа вежею** (с. 225);

– **-ешь**: **не збудуешь, зопсуешь** (с. 218); **маешь и другій прикладъ** (с. 219); **которого выхвалаешь** (с. 229); **и що хорошее вычитаешь** (с. 237);

– **-ешь**: **Знайдешь у мене** (с. 237);

– **-ишь**: **Тыи три части въ всѣхъ казаньахъ моихъ обачишь** (с. 211); **любо що хвалишь, любо ганишь** (с. 215); **Обачишь такое казанье** (с. 217); **що ты мовишь на казаню, и дѣѣ ихъ погубишь** (с. 218); **то латво розширишь свое казанье** (с. 220); **и зъ неи учынишь** (с. 230);

– **-ишь**: **одержишь от бѣа каранье вѣчное** (с. 219).

Особливiстю проаналiзованих форм 2-ої ос. одн. у тексті «Наука албо способъ зложена казаня» є майже повна вiдсутнiсть утворень на **-ши** (зафiксований лише один випадок – **видиши**). Натомiсть продуктивними стають форми на **-шь (-шь)**, якi були характерним i для української лiтературної мови XVI–XVII ст.

У 3-й ос. одн. теперiшнього та простого майбутнього часiв домiнантими є закінчення на **-ть**:

– **-еть**: **повѣдаеть, южь показуеть, припоминаеть, и напоминаеть людей** (с. 211); **«Бездна бездну призываеть...»** (с. 213); **сѣце возсїаеть** (с. 215); **и теперь (Василій) въ нѣѣ кролюеть, тріумфуеть** (с. 216); **бо там онь еѣгліе презъ все казанье толкуеть** (с. 217); **мудрость приписуеть, нѣкто его не зрозумѣеть, црковъ заховуеть, оно знову виростаеть** (с. 218); **бо и смрть подгрызуеть животъ, набавлаеть** (с. 221), **Выличаеть тую зброю апсель Павель** (с. 223);

– **-ить:** великое походить казанье (с. 212); и похвалу чинить ведлугъ Іса Сіраха, И апѣль Павель мовить (с. 218); провадить (с. 223); и просить вась, таа стрѣла летить (с. 224); оборонить (с. 228); приходитъ Хѣ (с. 231); бѣ на свѣтѣ людей злыхъ держить и не тратить ихъ (с. 234); бѣ пекло наполнить (с. 236).

Форми на **-тъ** трапляються набагато рідше:

– **-еть:** и каплетъ кров ѿ древа (с. 215);

– **-сть:** показусть имена (с. 214);

– **-ить:** выходитъ великаа рѣка (с. 211); члвкъ бѣа судить (с. 219); Преходить бо образъ (с. 222).

Незважаючи на те, що в українських писемних пам'ятках XVI–XVII ст. поширеними були утворення на **-тъ**, форми на **-тъ** стали вживатися на рівні з ними, подекуди навіть частіше. Така продуктивність флексії спричинена впливом живого мовлення, вплив якого, власне, спостерігається під час аналізу багатьох дієслівних явищ у трактаті.

Варіативність закінчень у 1 ос. мн. теперішнього та простого майбутнього часів є низькою, оскільки у творі зустрічаються лише поодинокі традиційні утворення на **-мь** (проповѣдаемъ (с. 218)). Натомість продуктивними є форми на **-мо**:

– **-ємо:** Потребуємо мы (с. 223); тыи цноты заховаємо (с. 226);

– **-емо:** зостанемо дѣтми (с. 226); будемо збавлены (с. 236);

– **-имо:** видимо на марахъ (с. 223); доступно нѣа (с. 236); вѣримо въ правдивого бѣа (с. 236).

2 ос. мн. представлена такими формами:

– **-ете:** не внійдете (с. 224);

– **-ете:** «Правословнии хрѣстїане, вѣдаете, ...» (с. 215);

Чи не найбільш варіативними є форми 3 ос. мн.:

– **-уть:** не можуть (с. 218); возлагуть (с. 233);

– **-уть:** не припишуть (с. 212); идуть (с. 215); не могутъ, вѣритимуть, скажутъ люде (с. 218); будутъ (с. 221); пишуть, бѣгутъ до смѣрти (с. 222); они идуть (с. 225);

– **-ють:** обавляють и обаснають (с. 228);

– **-ють:** люде нѣба доступують, порывають, купують, выпрошують (с. 213); празднують (с. 215); заживають, непрїатеѣ душевнии и телеснии наступують (с. 217); умѣють, затруднають, затлумають и завѣклавають, Такии въ цркви сѣой не мають похвалы, слухають (с. 218); декретують, инстигують (с. 219); толкують (с. 220); всѣ люде на свѣтѣ умирають (с. 220); малюють, обаснають (с. 228); не требуютъ (с. 235); многїи задають (с. 237);

– **-ать:** Такъ и ты шукай розныхъ имениъ, котрыи речи служатъ (с. 220);

– **-ать:** нѣба не доступать (с. 236);

– **-ать:** зьнаходать (с. 214); хотать насъ загубити (с. 217); чинать (с. 218); судать (с. 219); знаходать (с. 233).

Форми 1-ої, 2-ої, 3-ої ос. двоїни теперішнього та простого майбутнього часів у тексті відсутні. Це закономірно, адже двоїнні форми дієслів майже повністю вийшли з ужитку ще в XVI ст.

У розглянутому матеріалі також є *складні та складені форми майбутнього часу*. Першу представляє синтетична форма майбутнього часу недоконаного виду, яка утворюється приєднанням суфікса майбутнього часу

до інфінітива недоконаного виду [44, с. 251-253]. Відповідно до цього, у тексті фіксуються такі утворення:

– 2 ос. одн. із суфіксом **-мешъ: и проситимешъ ѿт него** (с. 221);

– 3 ос. мн. із суфіксом **-мутъ: и вѣритимуть тому, що мовишь** (с. 218).

Більше того, на основі цієї форми сформувалася складна форма майбутнього часу недоконаного виду в сучасній українській мові (*робитиму, писатимеш, знатиме* тощо). Відбулося це внаслідок лексикалізації складових частин аналітичної форми.

До однієї зі складених форм майбутнього часу належить *I (перший) майбутній час*, який за своєю структурою є аналітичною формою. Утворюється поєднанням особової форми теперішнього часу допоміжних дієслів **имѣти, начати, хотѣти** та основного дієслова у формі інфінітива недоконаного виду [3, с. 142]. Загалом, при побудові *I* майбутнього часу елементи розташовані довільно, подекуди навіть можуть розділятися іншими словами.

Розгляньмо особливості конструкції **имѣти (имати) + інфінітив** у тексті «Наука албо способъ зложена казана» [9]. Вона втрачає свою частотність вживання порівняно з передніми століттями, трапляється лише двічі:

– 2 ос. одн.: **и имѣти имаши сокровище на нѣси** (с. 233).

– 3 ос. одн.: **сѣнь же члѣвчскій не имать где главы приклонити** (с. 230) (дієслово в неозначеній формі має доконаний вид, допоміжне дієслово перебуває в препозиції).

Отже, у конструкції **имѣти (имати) + інфінітив** допоміжне дієслово зберігає своє лексичне значення, не набуває модальних значень, уживається як показник особи і числа.

Конструкція **(с)хотѣти + інфінітив** рідко трапляється в обстеженому матеріалі. Представлена вона лише 2-ою ос. одн.: **схочешь казаньє мѣти** (с. 221); **которое схочешь мовити надь невѣстою** (с. 227) ; **схочешь повѣдати** (с. 235). В інших випадках **хотѣти** в поєднанні з неозначеною формою дієслова зберігає своє початкове лексичне значення «*воліти, бажати, мати намір зробити щось*», наприклад:

- **1 ос. одн.: не хочу специфїковати** (с. 237);
- **2 ос. одн.: хочешь учинити казаньє** (с. 224);
- **3 ос. одн.: ѿ чымь хочеть казаньє мѣти** (с. 211);
- **3 ос. мн.: не хотать иншымь людемь того ясне выразити и протолковати** (с. 218); **не хотать люде ити на тоє весельє** (с. 232).

Найбільш частотною конструкцією, яка виражає майбутній час, є сполука допоміжного дієслова **бути (быти)** з **інфінітивом**. Пропонуємо декілька прикладів її вживання в тексті [9]:

- **1 ос. одн.: буду вамь шаты роздавати** (с. 219);
- **2 ос. одн.: потымь въ narraціи тоє будешь повѣдати** (с. 215); **и будешь ѿ него даковати имь за тую остатню послугу, будешь просити** (с. 221); **Будешь мовити, будешь выличати** (с. 223); **а криламы цноты его называти будешь** (с. 224);
- **3 ос. одн.: гды Хс бгѣ ншѣ всѣхъ людей будеть судити** (с. 219).

Подана конструкція, на відміну від попередніх, завжди виражає значення «чистого» майбутнього часу, не має додаткових модальних відтінків.

Окрім вище зазначених конструкцій, які використовуються на позначення майбутнього часу, у розглянутому матеріалі зафіксовано вживання ще однієї особливої часової форми, яку називають *майбутній у минулому*. Вона так само є аналітичною, виражається сполученням особової

форми імперфекта допоміжного дієслова **хотѣти** та інфінітива: «**Посла рабы своя призвати званныа на бракъ и не хотаху прійти**» (9, с. 232) (3 ос. мн.). Ця інфінітивна конструкція використовується на позначення майбутньої дії, що характеризується з погляду минулого.

До складених форм майбутнього часу також належить *II майбутній час*, який ще називають *передмайбутній*. Утворюється поєднанням особової форми простого майбутнього часу допоміжного дієслова **быти (бути)** та активного дієприкметника минулого часу на **-л(ь)-**, який змінюється за родами та числами [3, с. 360]. Проте в обстеженому матеріалі форми передмайбутнього часу відсутні.

- **Форми умовного та наказового способів**

Умовний спосіб представлений новою формою, яка утворювалася поєднанням активного дієприкметника минулого часу на **-л-** з особовою формою допоміжного дієслова **быти** у формі сигматичного аориста (*быхъ, бы, бы; быхомъ, бысте, быша; быховъ, быста, бысте*) [44, с.275]. Пропонуємо приклади вживання наказового способу в тексті [9]:

– 3 ос. одн.: **бѡ гды бы ѡбѣцаль будовничій якому кролеви, а потымъ бы выставиль браму албо инший будынокъ, розгнѣваль бы са той монарха на будівничого и мѣль бы его за простака** (с. 212); **въ которой бы могло са припомнѣти има** (с. 224).

У формі 1 ос. мн. умовного способу замість традиційного допоміжного дієслова **быхомъ** вживаються нові його форми (**бы, смо**): **зъ которой бы смо казанье могли учинити** (с. 220); **Кажеть бѣъ жебы смо до цркви ходили на набожество, жебы смо давали ялмужну убогимъ, жебы смо сповѣдалиса и поживали часто тѣло и кровь Хѣу** (с. 225); **жебы смо доступили нѣа** (с. 226);

У 3 ос. мн. на зміну допоміжного дієслова **быша** теж приходять нові форми: **жебы смо са учили ѿт бѣа терпливости, жебы смо за такъ великую терпливость и добротливость бѣа хвалили** (с. 234).

Вочевидь, такі зміни спричинені впливом тогочасної української літературної мови, для якої форми умовного способу з **бы** кількісно переважали. Більше того, допоміжне дієслово **бы** почало сприйматися як формотворча частка, яка служить для творення дієслівних форм умовного способу [3, с. 396].

У розглянутому матеріалі форми двоїни з допоміжним дієсловом в умовному способі не представлені

У тексті досить продуктивними є форми *наказового способу*.

Тематичні дієслова у 2 ос. одн. наказового способу мають флексію **-и**: **тылко глади** (с. 213); **изважи, изъмѣри, возврати, положи** (с. 215); **доводомъ потверди и по допри свою мову** (с. 218); **пойди съ катедры, Тутъ приводи приклады, Распны** (с. 219); **помани** (с. 221); **покажи** (с. 222); **не улсти** (с. 224); **назови** (с. 225); **не тягни** (с. 229); **где зъ єѿгліа возми ѿема тоє** (с. 231); **снійди, сотвори, утверди** (с. 232).

Нетематичні дієслова у 2 ос. одн. наказового способу представлені утвореннями на **-ждь**: **но имени твоєму даждь славу** (с. 218). Також у тексті трапляються розмовні форми на зразок **дай**, які з'явилися внаслідок впливу української мови, хоча вони так само не є частотними: **и раздай нищимъ** (с. 233); **волѣ своєи придай к тому казаню** (с. 234).

Серед інших форм наказового способу 2 ос. одн.:

– з кінцевим **-ь**: **южь тамъ нѣчогѡ не мовь** (с. 234);

– з кінцевим **-ь**: **добудь же зъ похевъ меча свого** (с. 217);

– з нульовим закінченням (**-ѡ**): **потымъ тоє повѣдай въ** наратії (с. 215); **Вѣдай тежь и тоє, прикладай и давай, называй** (с. 220); **выличай** (с. 222);

До смѣрти воюй за правду, Чытай въ книгахъ и нотуй собѣ (с. 226); ты припоминай и выхваляй (с. 229); запрошай (с. 234); Внимай собѣ и ученію и пребывай в них (с. 238).

3 ос. одн. наказового способу має синтетичну форму із такими ж закінченнями, як в 2 ос. одн.: **И теперъ сѣый Михаиле, на насъ мнѡнїи Валаамѡве, непрїателѣ душевныи и телесныи наступують и хотатъ насъ загубити, добудь де зъ похевъ меча своего, сѣый Михайле и заступи на дорогѣ непрїателемъ нашимъ** (с. 217).

Аналітична форма наказового способу 3 ос. одн. утворюється приєднанням частки **хай (нехай)** до форми 3 ос. одн. теперішнього чи майбутнього часу: **нехай будеть** (с. 229); **нехай дѣшу свою цнотами приоздобить, нехай повтагаєтса, нехай мѣитса бѣгу** (с. 232).

Форми 1-ої мн. наказового способу представлені такими флексіями:

- **-ѣмо (-ѣмѡ): мѣѣмѡса** (с. 235); **и покуту за нихъ чинѣмѡ** (с. 236);
- **-ймо: Выстерѣгаймо жъ са пыхи** (с. 212); **при вѣрѣ мѣймо добрыи учинки** (с. 236).

2 ос. мн. наказового способу твориться за допомогою флексій **-ѣте та ите: Ищѣте** (с. 214); **воспрїймѣте щить вѣры** (с. 223); **идѣте ѡт мене** (с. 228); **Научитеса ѡт мене** (с. 231).

Форми двоїни наказового способу у розглянутому матеріалі відсутні.

Варто зазначити, що у тексті представлені й *описові форми наказового способу*, які утворюються сполученням спонукальної частки **да** з відповідною особовою формою дієслова теперішнього чи простого майбутнього часу (для дієслова бути) [3, с. 404], наприклад: **да знають** (с. 231); **да явѣтса члѣвѣкомъ постащеса** (с. 235); **да не какѡ вотще теку** (с. 238).

ВИСНОВКИ

Аналіз пам'ятки «Наука албо способъ зложена казана» [9] Йоанникія Галятовського демонструє, що парадигматична система дієслова в українській мові XVII ст. була досить багатою, стійкою та варіантною. Більшість парадигм є *повними*, оскільки становлять собою сукупність усіх варіантних парадигм, передбачених системою словозміни дієслова, частотними є *варіантні* парадигми, які об'єднують декілька формально-семантичних груп словоформ, подекуди трапляються *неповні* парадигми. Усі вони представлені у відредагованому Граматичному словнику української мови (див. *Додаток 1*), який подає корпус текстів української мови, розроблений лабораторією комп'ютерної лінгвістики Інституту філології КНУ імені Тараса Шевченка. Упорядкування словника за алфавітним принципом та підкласами дієслів робить історичний корпус текстів української мови більш зручним у використанні. Також цьому сприяє можливість задавати пошукове слово у кількох орфографічних варіантах (точному і спрощеному).

Більше того, історичний корпус дає можливість вивчення реальної граматичної, орфографічної та графічної варіативності системи дієслова в розглянутому матеріалі, усієї системи української мови XVII ст. загалом. Таким чином як вітчизняні, так й іноземні мовознавці мають змогу досліджувати більш точну модель мови.

Система дієслівних форм у проаналізованому матеріалі здебільшого зберігає давні риси, а виявлені варіативні утворення спричинені впливом стильових тенденцій та розширенням функціонування «простої» мови. Вона, зі свого боку, у подальшому стала своєрідним містком переходу до нової національної літературної мови. Виявлені особливості у парадигмі дієслова у більшості випадків стосуються структури окремих одиниць, серед яких розвиток I майбутнього часу, де допоміжні дієслова **имѣти, начати, хотѣти** здебільшого зберігають своє початкове лексичне значення, не набувають відтінків модальності, хоча інколи можуть модифікуватися, а допоміжне дієслово **быти (бути)** є найпродуктивнішим, яке у сполученні з інфінітивом

завжди виражає значення «чистого» майбутнього значення. Також фіксується розвиток форм нового сигматичного аориста від основ на приголосні (**рече, сѣде**), в умовному способі допоміжне дієслово **бы** сприймається як формотворча частка, імператив (наказовий спосіб) об'єднує як прості, так і описові форми.

Структура дієслівних форм залишилася практично незмінною (зникли лише форми супіна), а ще однією особливою рисою досліджуваного тексту є непослідовність у вживанні форм двоїни.

Перспективи подальших досліджень у галузі корпусної лінгвістики та анотування дієслова в історичному корпусі XVII ст. вбачаємо в поглибленому вивченні фонологічної та морфологічної систем, удосконаленню метатекстової (напр. за жанрами, типами норми тощо) та граматичної розміток, налагодження процесу кластеризації (парадигматичного лемного зведення).

ДОДАТОК 1

РОЗДІЛ V. Граматичний словник української мови: специфіка парадигм та їх редагування

1. БРАТИ - видалити

2. БРАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	брати
Р	беру
W	береш
W	берешъ
W	берешь
Я	берет
Я	береть
Я	береть
Ж	беремо
Ж	берем
Ж	беремъ
Ц	берете
Ю	беруть
Ю	беруть
Ю	берут

Незмінна частина слова: б

Квазіфлексія: рати

3. БИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	бити
1	будем
Ў	биша

Незмінна частина слова: б

Квазіфлексія: ити

4. БЉГВИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	бЉгвити
5	бЉгви

Незмінна частина слова: бЉ

Квазіфлексія: гвити

5. БЉГОВЪСТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	бЉговъстити
Е	бЉговъстил

Незмінна частина слова:

бЉговъсти

Квазіфлексія: ти

6. БЃГТИ

Підклас	Словоформа
Ф	бЃгти

Незмінна частина слова: бЃ

Квазіфлексія: гти

Ю	бѣгутъ
---	--------

7. БОРОНИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	боронитисѦ
Э	боронивъсѦ
Э	боронилсѦ

Незмінна частина слова:

борон

Квазіфлексія: итисѦ

8. БОРОНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	боронити
Р	бороню
W	боронишь
Я	боронить
Я	борони(т)
Я	боронить
Ж	боронимо
Ж	бороним
Ж	боронимъ
Ц	бороните
Ю	боронѧтъ
Ю	боронѧтъ
Ю	боронѧт
Е	боронилъ
5	борони

Незмінна частина слова:

борон

Квазіфлексія: ити

9. БЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	бывати
Я	бываетъ
Й	бывала

Незмінна частина слова:

быв

Квазіфлексія: ати

10. ВЗАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	взати
Е	взаль
Ѓ	взатъ

Незмінна частина слова: в

Квазіфлексія: зати

5	ВОЗМИ
---	-------

11. ВЕСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вести
Н	ведоша

Незмінна частина слова: ве

Квазіфлексія: сти

12. ВЕСЕЛИТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	веселитися

Незмінна частина слова:

весел

Квазіфлексія: итися

13. ВЕСЕЛИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	веселити
Н	веселили

Незмінна частина слова:

весел

Квазіфлексія: ити

14. ВЗИРАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	взирати
Я	взираеть

Незмінна частина слова:

взира

Квазіфлексія: ти

15. ВЗЫВАТИ – видалити

16. ВЗЫЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	взыйти
Ґ	взыйде

Незмінна частина слова:

взый

Квазіфлексія: ти

17. ВЗЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	взывати
Я	взывает

Незмінна частина слова:

взыва

Квазіфлексія: ти

18. ВИДЪТИ

Незмінна частина слова: ви

Квазіфлексія: дѣти

Підклас	Словоформа
Ф	видѣти
Ф	видити
Р	виджу
Р	вижу
W	видиши
W	видишь
W	видишь
W	видиш
W	видышь
W	видышь
W	видыши
W	видыш
Я	видить
Я	видить
Я	видыть
Я	видыть
Я	видыт
Я	видит
Ж	видимо
Ж	видим
Ж	видимъ
Ж	видымъ
Ж	видимъ
Ж	видым
Ц	видите
Ц	видыте
Ю	видяť
Ю	видяť
Ю	видят
Н	видѣли

19. ВИДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	видати
Р	видаю
W	видаєшь
W	видаєш

Незмінна частина слова:

вида

Квазіфлексія: ти

W	видаєшъ
W	видаєши
Я	видаєт
Я	видаєть
Я	видаєть
Ж	видаємо
Ж	видаємъ
Ж	видаємъ
Ж	видаєм
Ц	видаєте
Ю	видають
Ю	видають
Ю	видають
Ю	видають
Н	видали

20. ВИСЪТИ

Підклас	Словоформа
Ф	висъти
Я	висить

Незмінна частина слова: вис

Квазіфлексія: ъти

21. ВЛАДНУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	владнути
Е	владнуль

Незмінна частина слова:

владн

Квазіфлексія: ути

22. ВНІЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	внїйти
Ц	внїдете
Ѓ	внїде
8	внїдуть
Г	внїдоста

Незмінна частина слова: вн

Квазіфлексія: їти

23. ВЪДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	въдати

Незмінна частина слова: вѣ

Квазіфлексія: дати

Р	вѣмъ
Ц	вѣдасте
Е	вѣдалъ
5	вѣдай

24. ВНИМАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	внимати
5	внимай

Незмінна частина слова:

вним

Квазіфлексія: ати

25. ВНОСИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вносити
Н	вносили

Незмінна частина слова:

вно

Квазіфлексія: сити

26. ВѢРУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вѣрувати
Р	вѣрую
Я	вѣрують
Я	вѣруеть

Незмінна частина слова:

вѣр

Квазіфлексія: увати

27. ВѢРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вѣрити
Р	вѣрю
W	вѣриш
W	вѣришь
W	вѣришь
W	вѣриши
Я	вѣрить
Я	вѣрить
Я	вѣрит
Ж	вѣрим
Ж	вѣримо
Ж	вѣримъ
Ц	вѣрите

Незмінна частина слова:

вѣр

Квазіфлексія: ити

Ю	вѣрять
Ю	вѣрят
Ю	вѣрять
4	вѣритимуть
4	вѣритимуть

28. ВОІОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	воіовати
Е	воіоваль
5	воюй

Незмінна частина слова: во

Квазіфлексія: іовати

29. ВОЗИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возити
Р	вожу
W	возишь
Я	вози(т)
Я	возить
Ж	возимо
Ж	возим
Ц	возите
Ю	возаѣтъ
Ю	возаѣтъ
Ю	возаѣт

Незмінна частина слова: во

Квазіфлексія: зити

30. ВОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	водити
Е	водиль

Незмінна частина слова:

вод

31. ВОЗИТИ – видалити

32. ВОЗВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возвати
Ѓ	возвах

Незмінна частина слова:

возв

Квазіфлексія: ати

33. ВОЗВРАТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возвратити
5	возврати

Незмінна частина слова:

возвра

Квазіфлексія: тити

34. ВОЗВРАЩАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возвращати
Р	возвращаю
W	возвращаєшь
W	возвращаєши
W	возвращаєшь
W	возвращаєш
Я	возвращаеть
Я	возвращаеть
Я	возвращает
Ж	возвращаємо
Ж	возвращаем
Ж	возвращаемь
Ц	возвращаете
Ю	возвращають
Ю	возвращают
Ю	возвращають

Незмінна частина слова:

возвраща

Квазіфлексія: ти

35. ВОЗЛОЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возложить
Р	возложу
W	возложишь
W	возложиш
W	возложишь
W	возложиши
Я	возложит
Я	возложить
Я	возложить
Ж	возложимо
Ж	возложим
Ж	возложимь
Ц	возложите

Незмінна частина слова:

возлож

Квазіфлексія: ити

Ю	возложать
Ю	возлажать
Ю	возложат
Ї	возложих

36. ВОЗЛАГТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возлагти
Ю	возлагутъ

Незмінна частина слова:

возла

Квазіфлексія: гти

37. ВОЗЛАГАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возлагати
Р	возлагаю
W	возлагаеш
W	возлагаешь
W	возлагаешьъ
W	возлагаеши
Я	возлагает
Я	возлагаетъ
Я	возлагаеть
Ж	возлагаемъ
Ж	возлагаемо
Ц	возлагаете
Ю	возлагаютъ

Незмінна частина слова:

возлага

Квазіфлексія: ти

38. ВОЗНЕСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вознести
Р	возношу
W	возносишь
Я	возноси(т)
Я	возноситъ
Ж	возносимо
Ж	возносим
Ц	возносите
Ю	возносятъ
Ю	возносять
Ю	возносят

Незмінна частина слова:

возн

Квазіфлексія: ести

39. ВОЗНЕСТИСА

Підклас	Словоформа
П	вознестиса
Е	вознесьса
Э	вознесльса
Ї	вознесеса

Незмінна частина слова:

вознес

Квазіфлексія: тиса

40. ВОЗНИЗПОСЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вознизпослати
5	возниспосли

Незмінна частина слова:

визноспо

Квазіфлексія: слати

41. ВОЗСІАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возсіати
Р	возсіаю
W	возсіаеш
W	возсіаешь
W	возсіаешъ
Я	возсіаеть
Я	возсіаеть
Я	возсіает
Я	возсіаеть
Ж	возсіаемя
Ж	возсіаемо
Ц	возсіаете
Ю	возсіають

Незмінна частина слова:

возсіа

Квазіфлексія: ти

42. ВОЗЫЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	возыйти
Ї	возыйдохъ
Ї	возыйдохъ

Незмінна частина слова:

возы

Квазіфлексія: йти

43. ВЗАТИ

Незмінна частина слова: в

Квазіфлексія: зати

Підклас	Словоформа
Ф	ВЗАТИ
Р	ВОЗЬМУ
W	ВОЗЬМЕШ
W	ВОЗЬМЕШЬ
W	ВОЗЬМЕШЬ
W	ВОЗМЕШИ
Я	ВОЗЬМЕТЬ
Я	ВОЗЬМЕТЬ
Я	ВОЗЬМЕТ
Ж	ВОЗЬМЕМ
Ж	ВОЗЬМЕМЬ
Ж	ВОЗЬМЕМО
Ц	ВОЗЬМЕТЕ
Ю	ВОЗЬМУТ
Ю	ВОЗЬМУТЬ
Ю	ВОЗЬМУТЬ

44. ВОЛИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ВОЛИТИ
Р	ВОЛЮ
W	ВОЛИШЬ
Я	ВОЛИТ
Я	ВОЛИТЬ
Ж	ВОЛИМО
Ж	ВОЛИМ
Ц	ВОЛИТЕ
Ю	ВОЛАТЬ
Ю	ВОЛАТЬ
Ю	ВОЛАТ
	ВОЛ

Незмінна частина слова: вол

Квазіфлексія: ити

45. ВОНТПИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ВОНТПИТИ
Р	ВОНТПЛЮ
W	ВОНТПИШЬ

Незмінна частина слова:

ВОНТП

Квазіфлексія: ити

Я	ВОНТПИТ
Я	ВОНТПИТЬ
Ж	ВОНТПИМ
Ж	ВОНТПИМО
Ц	ВОНТПИТЕ
Ю	ВОНТПАТЬ
Ю	ВОНТПАТЬ
Ю	ВОНПАТ

46. ВОСПРІЙМАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	воспріймати
Р	воспрійму
W	воспріймеш
W	воспріймешъ
W	воспріймешь
Я	воспріймет
Я	воспрійметъ
Я	воспрійметь
Ж	воспріймемъ
Ж	воспріймемо
Ц	воспріймете
Ю	воспріймутъ
Ш	воспріймѣте

Незмінна частина слова:

воспрійм

Квазіфлексія: ати

47. ВОЦАРИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	воцаритисѦ
5	воцарисѦ

Незмінна частина слова:

воцар

Квазіфлексія: итисѦ

48. ВСЕЛИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вселити
Р	вселяю
W	вселяеш
W	вселяешъ
W	вселяешь
Я	вселяетъ
Я	вселяетъ

Незмінна частина слова:

всел

Квазіфлексія: ити

Я	вселает
Ж	вселаемо
Ж	вселаемъ
Ц	вселаєте
Ю	вселяють

49. ВСЕЛИТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	вселитися
А	вселится

Незмінна частина слова:

всел

Квазіфлексія: итися

50. ВСПОМИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вспоминати
Я	вспоминаєть
Ж	вспоминаемъ
Ю	вспоминають

Незмінна частина слова:

вспомина

Квазіфлексія: ти

51. ВСТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	встати
Е	всталь

Незмінна частина слова:

вста

Квазіфлексія: ти

52. ВСТУПИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вступити
Р	вступую
W	вступуєш
W	вступуєшь
W	вступуєшь
Я	вступуєть
Я	вступуєть
Я	вступуєт
Ж	вступуємо
Ж	вступуємъ
Ц	вступуєте
Ю	вступують

Незмінна частина слова:

вступ

Квазіфлексія: ити

Е	вступиль
---	----------

53. ВЪВОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	въводити
Р	въводжу
W	въводишь
Я	въводи(т)
Я	въводитъ
Ж	въводимо
Ж	въводим
Ц	въводите
Ю	въводатъ
Ю	въводатъ
Ю	въводат

Незмінна частина слова:

въво

Квазіфлексія: дити

54. ВЪЗАЛКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	възалкати
Р	възалкаю
W	възалкаешъ
W	възалкаешъ
W	възалкаешъ
Я	възалкаеть
Я	възалкаеть
Я	възалкает
Ж	възалкамъ
Ж	възалкаемо
Ц	възалкаете
Ю	възалкають
Ѓ	възалка

Незмінна частина слова:

възалка

Квазіфлексія: ти

55. ВЪЗДВИГАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	въздвигати
Р	въздвигаю
W	въздвигаш
W	възвигашъ

Незмінна частина слова:

въздвига

Квазіфлексія: ти

W	вѣдвигашь
Я	вѣдвигаеть
Я	вѣдвигаеть
Я	вѣдвигает
Ж	вѣдвигаемъ
Ж	вѣдвигаемо
Ж	вѣдвигаем
Ц	вѣдвигаете
Ю	вѣдвигаютъ
Ю	вѣдвигаютъ
Ю	вѣдвигают

56. ВЪКИНУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вѣкинути
Н	вѣкинули

Незмінна частина слова:

вѣки

Квазіфлексія: нути

57. ВЪПАСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вѣпасти
Р	вѣпаду
W	вѣпадеш
W	вѣпадешь
W	вѣпадешь
W	вѣпадеши
Я	вѣпадеть
Я	вѣпадет
Я	вѣпадеть
Ж	вѣпадемо
Ж	вѣпадемъ
Ц	вѣпадете
Ю	вѣпадутъ
Ю	вѣпадут
Ю	вѣпадутъ
Ѓ	вѣпаде

Незмінна частина слова:

вѣпа

Квазіфлексія: сти

58. ВЪПАДАТИСА

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

вѣпад

Квазіфлексія: атиса

П	в̑падатис̑
Г	в̑падетас̑

59. В̑ПАДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	в̑падати
Р	в̑падаю
W	в̑падаєши
W	в̑падаєш̑
W	в̑падаєш̑ь
W	в̑падаєш̑ь
Я	в̑падаєть
Я	в̑падаєть
Я	в̑падаєть
Ж	в̑падаєм̑
Ж	в̑падаємо
Ж	в̑падаєм̑
Ц	в̑падаєте
Ю	в̑падають
Ю	в̑падають
Ю	в̑падають

Незмінна частина слова:

в̑пада

Квазіфлексія: ти

60. В̑ПРОВАДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	в̑провадити
Й	в̑провадила

Незмінна частина слова:

в̑провад

Квазіфлексія: ити

61. В̑ПРОВАДЖУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	в̑проваджувати
Р	в̑проваджую
W	в̑проваджуєш
W	в̑ппроваджуєши
W	в̑ппроваджуєш̑ь
W	в̑проваджуєш̑ь
Я	в̑проваджуєть
Я	в̑проваджуєт
Я	в̑проваджуєть
Ж	в̑проваджуєм

Незмінна частина слова:

в̑провад

Квазіфлексія: жувати

Ж	въпроводжуемъ
Ж	въпроводжуемо
Ц	въпроводжуете
Ю	въпроводжують
Ю	въпроводжуют
Ю	въпроводжують
Й	въпроводдила

62. ВЪСПРИАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	въсприати
1	въсприем

Незмінна частина слова:

въспрі

Квазіфлексія: ати

63. ВЫГАЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выгажати
Р	выгажаю
W	выгажаеши
W	выгажаешь
Я	выгажаеть
Ж	выгажаемъ
Ц	выгажаете
Ю	выгажаютъ

Незмінна частина слова:

выгажа

Квазіфлексія: ти

64. ВЫГНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выгнати
Е	выгнать

Незмінна частина слова:

выгн

Квазіфлексія: ати

65. ВЫЗВОЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вызволати
Е	вызволать

Незмінна частина слова:

вызвола

Квазіфлексія: ти

66. ВИЗНАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	визнавати

Незмінна частина слова:

визна

Квазіфлексія: вати

67. ВЫКЛАДАТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	выкладатися
А	выкладається

Незмінна частина слова:

выклада

Квазіфлексія: тиса

68. ВЫКОНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выконати
Е	выконав

Незмінна частина слова:

выкона

Квазіфлексія: ти

69. ВЫКУПОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выкуповати
Е	выкуповав

Незмінна частина слова:

выкупова

Квазіфлексія: ти

70. ВЫЛИЧАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выличати
Р	выличаю
Я	выличаєть
5	выличай

Незмінна частина слова:

вылича

Квазіфлексія: ти

71. ВЫНАЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	вынайти

Незмінна частина слова:

вына

Квазіфлексія: йти

72. ВЫПОЛНИТЬ

Підклас	Словоформа
Ф	выполнить
Z	выполнiю
5	выполнь

Незмінна частина слова:

выполн

Квазіфлексія: ить

73. ВЫПРОВАДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выпровадити
Е	выпровадилъ

Незмінна частина слова:

выпровад

Квазіфлексія: ити

74. ВЫПРОШУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выпрошувати
R	выпрошую
W	выпрошуеши
W	выпрошуешь
Я	выпрошуеть
Ж	выпрошуемо
Ц	выпрошуете
Ю	выпрошуютъ

Незмінна частина слова:

выпрошу

Квазіфлексія: вати

75. ВЫПУСКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выпускати
Я	выпускаеть

Незмінна частина слова:

выпуска

Квазіфлексія: ти

76. ВЫРАЖАТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	выражатисѦ
А	выражается

Незмінна частина слова:

выраж

Квазіфлексія: атисѦ

77. ВЫРАЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выражати
Я	выражаетъ
Я	выражаеть
Ю	выражаютъ

Незмінна частина слова:

выража

Квазіфлексія: ти

78. ВЪРАЗИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выразити

Незмінна частина слова:

вырази

Квазіфлексія: ти

79. ВЪРОСТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выростати
R	выростаю
W	выростаєши
W	выростаєшь
Я	выростаєть
Ж	выростаємъ
Ц	выростаєте
Ю	выростають

Незмінна частина слова:

выроста

Квазіфлексія: ти

80. ВЪСЛАВЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выславлати

Незмінна частина слова:

выславла

Квазіфлексія: ти

81. ВЪСТАВИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выставити
E	выставиль

Незмінна частина слова:

выстав

Квазіфлексія: ити

82. ВЪСТЕРЪГАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выстеръгати
R	выстеръгаю
L	выстеръгаймо

Незмінна частина слова:

выстеръга

Квазіфлексія: ти

83. ВЪХВАЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	выхвалати

Незмінна частина слова:

выхвала

Квазіфлексія: ти

Р	ВЫХВАЛАЮ
W	ВЫХВАЛАЄШЬ
5	ВЫХВАЛАЙ
С	ВЫХВАЛАЙМО

84. ВЫХОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ВЫХОДИТИ
Р	ВЫХОДЖУ
W	ВЫХОДИШ
W	ВЫХОДИШЬ
W	ВЫХОДИШЬ
W	ВЫХОДИШИ
Я	ВЫХОДИТЬ
Я	ВЫХОДИТ
Я	ВЫХОДИТЬ
Ж	ВЫХОДИМО
Ж	ВЫХОДИМ
Ж	ВЫХОДИМЬ
Ц	ВЫХОДИТЕ
Ю	ВЫХОДАТЬ
Ю	ВЫХОДАТЬ
Ю	ВЫХОДАТ

Незмінна частина слова:

ВЫХОД

Квазіфлексія: ити

85. ВЫЧИТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ВЫЧИТАТИ
W	ВЫЧИТАЄШЬ

Незмінна частина слова:

ВЫЧИТ

Квазіфлексія: ати

86. ГАМОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ГАМОВАТИ
Н	ГАМОВАЛИ

Незмінна частина слова: гам

Квазіфлексія: овати

87. ГАНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ганити
Р	ганю
W	ганишь
W	ганишь
W	ганиш
W	ганиши
Я	ганить
Я	ганит
Я	ганить
Ж	ганим
Ж	ганимъ
Ж	ганимо
Ц	ганите
Ю	ганать
Ю	ганать
Ю	ганат
Й	ганила

Незмінна частина слова: ган

Квазіфлексія: ити

88. ГЉИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	гљити
Р	гљю
W	гљышь
W	гљышь
W	гљыши
W	гљыш
W	гљишь
W	гљишь
W	гљиши
W	гљиш
Я	гљыт
Я	гљыть
Я	гљыть
Я	гљить
Я	гљить
Я	гљит
Ж	гљымо
Ж	гљымъ
Ж	гљым

Незмінна частина слова: гљ

Квазіфлексія: ити

Ж	г̃лим
Ж	г̃лимо
Ж	г̃лимь
Ц	г̃лыте
Ц	г̃лите
Ю	г̃лят
Ю	г̃лять
Ю	г̃лять

89. ГЛАДѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	гладѣти
5	глади

Незмінна частина слова:

глад

Квазіфлексія: ѣти

90. ГНѢВАТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	гнѣватисѧ
V	гнѣваюсѧ
0	гнѣваешсѧ
А	гнѣваєтьсѧ
А	гнѣваєтьсѧ
К	гнѣваємосѧ
К	гнѣваємьсѧ
О	гнѣваєтесѧ
У	гнѣваютьсѧ
У	гнѣваютьсѧ
У	гнѣваютьсѧ
У	гнѣваютсѧ

Незмінна частина слова:

гнѣва

Квазіфлексія: тисѧ

91. ГОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	годити

Незмінна частина слова:

годи

Квазіфлексія: ти

92. ДАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	давати
Е	даваль

Незмінна частина слова: да

Квазіфлексія: вати

Н	давали
5	давай

93. ДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	дати
Р	даю
W	даєшъ
W	даєш
W	даєшь
W	даєши
Я	даєт
Я	даєть
Я	даєтъ
Ж	даємъ
Ж	даємо
Ц	даєте
Ю	дають
Ю	дают
Ю	дають
Z	дамъ
D	дасть
Е	далъ
Е	дал
Н	дали
Ї	дахъ
Ї	даде
5	даждъ

Незмінна частина слова: да

Квазіфлексія: ти

94. ДАРУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	дарувати
Р	дарую
W	даруєшь
W	даруєшъ
W	даруєш
W	даруєши
Я	даруєт
Я	даруєть
Я	даруєтъ

Незмінна частина слова:

дар

Квазіфлексія: увати

Ж	даруємо
Ж	даруєм
Ж	даруємъ
Ц	даруєте
Ю	дарують
Ю	даруют
Ю	дарують
Е	дароваль

95. ДЕКРЕТУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	декретувати
Ю	декретують

Незмінна частина слова:

декрет

Квазіфлексія: увати

96. ДЕРЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	держати
Я	держить

Незмінна частина слова:

держ

Квазіфлексія: ати

97. ДЪАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	дъати
Я	дъеть
Р	дъало

Незмінна частина слова: дъ

Квазіфлексія: ати

98. ДЪЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	дълати
Е	дълав

Незмінна частина слова:

дъла

Квазіфлексія: ти

99. ДОБУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	добувати
5	добудь

Незмінна частина слова:

добу

Квазіфлексія: вати

100. ДОВОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	доводити
Е	доводив
Е	доводил
И	доводила

Незмінна частина слова: дов
довод

Квазіфлексія: ити

101. ДОВЕСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	довести
Е	довѣв
Е	довѣвъ
5	доведи

Незмінна частина слова:
дов

Квазіфлексія: ести

102. ДОКЛАДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	докладати
Я	докладаєть

Незмінна частина слова:
доклад

Квазіфлексія: ати

103. ДОСАДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	досадити
Ў	досадиша

Незмінна частина слова:
доса

Квазіфлексія: дити

104. ДОСТУПИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	доступити
Ж	доступимо
Ж	доступимѡ
Ю	доступують
Ю	доступаць
Ю	доступаць
Е	доступиль
Н	доступили

Незмінна частина слова:
доступ

Квазіфлексія: ити

105. ДУФАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	дуфати
Е	дуфаль

Незмінна частина слова: дуф

Квазіфлексія: ати

106. ДАКОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	даковати

Незмінна частина слова:

дак

Квазіфлексія: овати

107. ЖЕГНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	жегнати
Я	жегнаєть

Незмінна частина слова:

жегна

Квазіфлексія: ти

108. ЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	жити
Я	живесть
Е	жилъ
Е	живъ
Й	жила
Н	жили

Незмінна частина слова: жи

Квазіфлексія: ти

109. ЗНАЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	знайти
Ц	знайдешъ

Незмінна частина слова:

знай

Квазіфлексія: ти

110. ЗЪГАЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зъгажати
Ф	згажати
Й	згажала

Незмінна частина слова: з

Квазіфлексія: ъгажати

Р	згажало
Н	згажали

111. ЗАБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	забити
Н	забили

Незмінна частина слова:

заби

Квазіфлексія: ти

112. ЗАВАЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	заважати
Н	заважали

Незмінна частина слова:

заважа

Квазіфлексія: ти

113. ЗАВЕРНУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	завернути
Й	завернула

Незмінна частина слова:

завер

Квазіфлексія: нути

114. ЗАВЃКЛАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	завЃклавати
Ю	завЃклавають

Незмінна частина слова:

завЃклав

Квазіфлексія: ати

115. ЗАВРАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	заврати
5	заври

Незмінна частина слова:

завр

Квазіфлексія: ати

116. ЗАГУБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	загубити

Незмінна частина слова:

загуб

Квазіфлексія: ити

117. ЗАДАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	задавати
Ю	задають

Незмінна частина слова:

зада

Квазіфлексія: вати

118. ЗАДЕРЖОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	задержувати
Н	задержували

Незмінна частина слова:

задерж

Квазіфлексія: овати

119. ЗАЖЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зажывати
Ю	заживають
Ю	заживаюць
Ю	зажываюць
Н	зажывали

Незмінна частина слова:

заж

Квазіфлексія: ывати

120. ЗАЖИВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	заживати
Я	заживаець

Незмінна частина слова:

зажива

Квазіфлексія: ти

121. ЗАКРЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	закрывать
Й	закрывала
Н	закрывали

Незмінна частина слова:

закрыва

Квазіфлексія: ти

122. ЗАЛЕТЪТИ

Підклас	Словоформа
Ф	залетѣти
Й	залетѣла

Незмінна частина слова: зале

Квазіфлексія: тѣти

123. ЗАМЬКАТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	замькатисѦ
А	замькаєтсѦ

Незмінна частина слова:

замька

Квазіфлексія: тисѦ

124. ЗАПОМИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	запоминати
Ю	запоминають
Н	запоминали

Незмінна частина слова:

запомина

Квазіфлексія: ти

125. ЗАПРОВАДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	запровадити
Е	запровадиль
Й	запровадила
Н	запровадили

Незмінна частина слова:

запровад

Квазіфлексія: ити

126. ЗАПРОШАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	запрошати
Р	запрошаю
5	запрошай

Незмінна частина слова:

запроша

Квазіфлексія: ти

127. ЗАСВѢТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	засвѣтити
Р	засвѣтило

Незмінна частина слова:

засвѣ

Квазіфлексія: тити

128. ЗАСМУТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	засмутити

Незмінна частина слова:

засму

Квазіфлексія: тити

129. ЗАСТАНОВАТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	застановатися
Э	застановалься

Незмінна частина слова:

застанов

Квазіфлексія: атися

130. ЗАСТУПИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	заступити
Е	заступил
5	заступи

Незмінна частина слова:

заступ

Квазіфлексія: ити

131. ЗАТВОРИТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	затворитись
Э	затворился

Незмінна частина слова:

затвори

Квазіфлексія: тись

132. ЗАТВОРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	затворити
Е	затворить

Незмінна частина слова:

затвори

Квазіфлексія: ти

133. ЗАТЛУМАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	затлумати
Ю	затлумають

Незмінна частина слова:

затлума

Квазіфлексія: ти

134. ЗАТРАТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	затратити
Е	затратить

Незмінна частина слова:

затра

Квазіфлексія: тити

135. ЗАТРУДНЯТИ

Підклас	Словоформа

Незмінна частина слова:

затрудня

Квазіфлексія: ти

Ф	затруднати
Ю	затрудняють

136. ЗАХОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	заховати
Я	заховуєть
Ж	заховуємо
Е	заховаль
Е	заховал
Н	заховали

Незмінна частина слова:

захов

Квазіфлексія: ати

137. ЗАЧИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зачинати
Ю	зачинають

Незмінна частина слова:

зачин

Квазіфлексія: ати

138. ЗБУДОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	збудувати
С	збудуєшь
Е	збудоваль
Й	збудувала

Незмінна частина слова:

збуд

Квазіфлексія: овати

139. ЗВАЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зважити
Й	зважила

Незмінна частина слова:

зваж

Квазіфлексія: ити

140. ЗВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	звати
Я	зовеьть
Ю	зовуть

Незмінна частина слова: з

Квазіфлексія: вати

141. ЗВЫКНУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	звѣкнути
Н	звѣкли

Незмінна частина слова:

звѣк

Квазіфлексія: нути

142. ЗГАЖАТИСА

Підклас	Словоформа
П	згажатиСА
А	згожаєтьСА
А	згожаєтСА
И	згажаласа
М	згажалиСА

Незмінна частина слова: зг

Квазіфлексія: ажатиСА

143. ЗГАЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	згажати
Я	згажаєт

Незмінна частина слова:

згажа

Квазіфлексія: ти

144. ЗДАВАТИСА

Підклас	Словоформа
П	здаватиСА
М	здавалиСА

Незмінна частина слова: зда

Квазіфлексія: ватиСА

145. ЗДОБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	здобити
W	здобить

Незмінна частина слова:

здоб

Квазіфлексія: ити

146. ЗДЫЙМАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	здыймати
Я	здыймаєт
Ю	здыймають

Незмінна частина слова:

здыйма

Квазіфлексія: ти

147. ЗЛОЖИТИ

Незмінна частина слова:

злож

Квазіфлексія: ити

Підклас	Словоформа
Ф	зложити

148. ЗМИЛОВАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	змиловатися
Э	змиловался

Незмінна частина слова:

змил

Квазіфлексія: оватися

149. ЗМЪРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	змърити
Й	змърила

Незмінна частина слова:

змър

Квазіфлексія: ити

150. ЗНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	знати
Я	знаєть
Ю	знають

Незмінна частина слова: зна

Квазіфлексія: ти

151. ЗНАЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	знайти
S	знайдешь

Незмінна частина слова:

знай

Квазіфлексія: ти

152. ЗНАЙДОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	знайдовати
Я	знайдуєть
Ю	знайдують
Ю	знайдуют
Р	знайдовало

Незмінна частина слова:

знайд

Квазіфлексія: овати

153. ЗНАЙДОВАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	знайдоватися

Незмінна частина слова:

знайд

Квазіфлексія: оватися

А	знайдується
А	знайдеться
У	знаходяться
У	знайдуться
К	знайдуться

154. ЗНАЧИТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	значитися
А	значиться
А	значится

Незмінна частина слова:

знач

Квазіфлексія: итиса

155. ЗНАЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	значити
Я	значить
Я	значит
Ю	значать
Ю	значат

Незмінна частина слова:

знач

Квазіфлексія: ити

156. ЗНОСИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зносити
Е	зносили

Незмінна частина слова: зно

Квазіфлексія: сити

157. ЗОБРАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зобрати
Е	зобрав

Незмінна частина слова: зоб

Квазіфлексія: рати

158. ЗОПСУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зопсувати

Незмінна частина слова:

зопсу

Квазіфлексія: вати

S	зопсуєшь
---	----------

159. ЗОСТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зостати
D	зостанеть
І	зостанемо
Й	зостала

Незмінна частина слова:

зоста

Квазіфлексія: ти

160. ЗРАЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зражати
Я	зражаєть

Незмінна частина слова:

зража

Квазіфлексія: ти

161. ЗРАХОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зраховати
Е	зраховаль

Незмінна частина слова:

зрах

Квазіфлексія: овати

162. ЗРОЗУМѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зрозумѣти
D	зрозумѣть
Н	зрозумѣли

Незмінна частина слова:

зрозумѣ

Квазіфлексія: ти

163. ЗЪНАХОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зънаходити
Ю	зънаходять

Незмінна частина слова:

зънаход

Квазіфлексія: ити

164. ЗЪСУНУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зъсунути

Незмінна частина слова:

зъсун

Квазіфлексія: ути

5	зъсунь
---	--------

165. ЗЫЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	зычити
Н	зычили

Незмінна частина слова:

зыч

Квазіфлексія: ити

166. ИТИ (об'єднано з №167)

Підклас	Словоформа
Ф	ити
Я	иде
Я	идеть
Я	идет
Ѓ	иде
Ю	идуть
Е	ишоль
Й	ишла
Ш	идѣте

Незмінна частина слова: и

Квазіфлексія: ти

167. ИТИ - видалити

168. ИЗВЕСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	извести
Ѓ	изведе

Незмінна частина слова:

изве

Квазіфлексія: сти

169. ИЗВАЗАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	извазати
5	изважи

Незмінна частина слова:

изва

Квазіфлексія: зати

170. ИЗЛИВАТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

излива

Квазіфлексія: ти

Ф	изливати
5	изливай

171. ИЗЪМЪРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	изъмърити
5	изъмъри

Незмінна частина слова:
изъмър

Квазіфлексія: ити

172. ИЗЫТИ

Підклас	Словоформа
Ф	изыти
Е	изышол

Незмінна частина слова:
изы

Квазіфлексія: ти

173. ИЗЫЙДТИ

Підклас	Словоформа
Ф	изыйдти
3	изыйдут
3	изыйдутъ

Незмінна частина слова:
изыйд

Квазіфлексія: ти

174. ИМАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	имати
Р	иму
W	имаши
Я	имать
Ю	имуть

Незмінна частина слова: им

Квазіфлексія: ати

175. ИМЪТИ

Підклас	Словоформа
Ф	имъти

Незмінна частина слова: им

Квазіфлексія: ъти

176. ИНСТИГОВАТИ

Підклас	Словоформа

Незмінна частина слова:
инстиг

Квазіфлексія: овати

Ф	инстиговати
Ю	инстигують
Й	инстиговала
Н	инстиговали

177. ИСПОВѢДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	исповѣдати
Я	исповѣдует
Ю	исповѣдуют

Незмінна частина слова:
исповѣда

Квазіфлексія: ти

178. ИСПОЛНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	исполнити

Незмінна частина слова:
исполн

Квазіфлексія: ити

179. ИСТЕРТИ

Підклас	Словоформа
Ф	истерти
Д	истрегъ

Незмінна частина слова: ист

Квазіфлексія: ерти

180. ИСКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	искати
Ц	ищѣте

Незмінна частина слова: ищ

Квазіфлексія: ѣте

181. КАЗАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	казати
Я	кажетъ
Ю	кажутъ
Е	казаль
Н	казали

Незмінна частина слова: ка

Квазіфлексія: зати

182. КАДИТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

кад

Квазіфлексія: ити

Ф	кадити
Я	кадить
Я	кадит

183. КАПАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	капати
Я	каплеть

Незмінна частина слова:

кап

Квазіфлексія: ати

184. КВАДРОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	квадровати
Я	квадруєть
Ю	квадрують

Незмінна частина слова:

квадр

Квазіфлексія: овати

185. КЕРОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	керувати
Я	керуєть
Е	керуваль

Незмінна частина слова: кер

Квазіфлексія: овати

186. КИДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	кидати
Р	кидаю
W	кидаєш
W	кидаєш
W	кидаєши
W	кидаєшъ
Я	кидаєт
Я	кидаєть
Я	кидаєть
Ж	кидаємо
Ж	кидаємъ
Ц	кидаєте
Ю	кидають
Ю	кидають

Незмінна частина слова:

кида

Квазіфлексія: ти

Незмінна частина слова:

контенту

Квазіфлексія: ретнуа

187. КОНТЕНТУВАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	контентуватись
К	контентумсь

188. КОНФОРМОВАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	конформоватись
І	конформуйсь

Незмінна частина слова:
конформ

Квазіфлексія: оватись

189. КОНФОРМОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	конформовати
Н	конформовали
5	конформуй

Незмінна частина слова:
конформ

Квазіфлексія: овати

190. КОНЧИТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	кончитись
Я	кончитьсь
Я	кончитсь

Незмінна частина слова:
конч

Квазіфлексія: итись

191. КОРОНОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	короновати
Ю	коронують

Незмінна частина слова:
корон

Квазіфлексія: овати

192. КОХАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	кохати
Н	кохали

Незмінна частина слова:
коха

Квазіфлексія: ти

193. КОХАТИСЬ

Незмінна частина слова:
коха

Квазіфлексія: тись

Підклас	Словоформа
П	кохатисѧ
Э	кохалсѧ
И	кохаласѧ

194. КРОЛЕВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	кролевати
Я	кролюєть
Е	кролеваль

Незмінна частина слова:

крол

Квазіфлексія: евати

195. КРЃТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	крЃтити
Я	крЃтить
Я	крЃтит

Незмінна частина слова:

крЃт

Квазіфлексія: ити

196. КУПИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	купити
З	куплю
Е	купиль

Незмінна частина слова: куп

Квазіфлексія: ити

197. КУПУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	купувати
Ю	купують

Незмінна частина слова:

купу

Квазіфлексія: вати

198. ЛЕЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	лежати
Я	лежаєть
Я	лежить
Ю	лежать

Незмінна частина слова:

леж

Квазіфлексія: ати

199. ЛЕТЪТИ

Незмінна частина слова: ле

Квазіфлексія: тѣти

Підклас	Словоформа
Ф	летѣти
Я	летить
Й	летѣла

200. ЛЮБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	любити
Е	любивѣ

Незмінна частина слова:

люб

Квазіфлексія: ити

201. МОГТИ

Підклас	Словоформа
Ф	могти
Р	можу
Р	могу
W	можешѣ
W	можешѣ
W	можеши
Я	может
Я	можетѣ
Я	можетѣ
Ж	можемо
Ж	можемо
Ц	можете
Ю	могутѣ
Ю	могут
Е	могль
Р	могло
Н	могли

Незмінна частина слова: м

Квазіфлексія: огти

202. МАТИ (об'єднано з №203)

Підклас	Словоформа
Ф	мати
Р	маю
W	маєшѣ
W	маєши
W	маєшѣ
W	маєш
Я	маєтѣ
Я	маєтѣ

Незмінна частина слова: ма

Квазіфлексія: ти

Я	маєть
Ж	маємо
Ц	масте
Ю	мают
Ю	мають

203. МАТИ - видалити

204. МАЛЮВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	малювати
Ю	малюють

Незмінна частина слова:

малю

Квазіфлексія: вати

205. МЄШКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	мешкати
Я	мешкаєть

Незмінна частина слова:

мешка

Квазіфлексія: єть

206. МИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	минати
5	минай

Незмінна частина слова:

мина

Квазіфлексія: ти

207. МЉТИСА

Підклас	Словоформа
П	мЉитисА
А	мЉитсА
И	мЉиласА
Л	мЉїмосА

Незмінна частина слова: мЉ

Квазіфлексія: тисА

208. МЉТИ

Підклас	Словоформа
Ф	мЉити
Н	мЉили

Незмінна частина слова: мЉ

Квазіфлексія: ити

209. МЃТИ

Незмінна частина слова: мЃ

Квазіфлексія: ти

Підклас	Словоформа
Ф	мѣти
Р	мѣю
W	мѣешь
W	мѣеш
W	мѣешь
Я	мѣеть
Я	мѣеть
Я	мѣет
Ж	мѣемо
Ж	мѣемоѡ
Ж	мѣемь
Ц	мѣете
Ю	мѣють
Ю	мѣють
Ю	мѣют
Е	мѣвъ
Е	мѣль
Й	мѣла
Р	мѣло
Н	мѣли
Н	мѣлы
5	мѣй
С	мѣймоѡ
С	мѣймо
Ш	мѣйте

210. МОВИТИСА

Підклас	Словоформа
П	мовитиса
А	мовитьса

Незмінна частина слова:

мов

Квазіфлексія: итиса

211. МОВИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	мовити
Р	мовлю
W	мовишь
Я	мовить
Я	мовит
Ж	мовимь

Незмінна частина слова:

мов

Квазіфлексія: ити

Ц	МОВИТЕ
Ю	МОВАТЬ
Е	МОВИЛЬ
Е	МОВИЛ
5	МОВЬ

212. МОЛИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	МОЛИТИСѦ

Незмінна частина слова:

МОЛ

Квазіфлексія: итисѦ

213. МУСИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	мусити
Р	мушу
W	мушишь
W	мушиш
Я	мусит
Я	мусить
Я	мусить
Ж	мусимо
Ж	мусим
Ж	мусимъ
Ц	мусите
Ю	мусать
Ю	мусать
Ю	мусат
Е	мусиль
Й	мусила
Р	мусило
Н	мусили
Н	мусилы

Незмінна частина слова: му

Квазіфлексія: сити

214. ЪХАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ѡхати
Е	ѡхаль

Незмінна частина слова: ѡ

Квазіфлексія: хати

215. НАБАВИТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

набав

Квазіфлексія: ити

Ф	набавити
Р	набавлю
W	набавишъ
W	набавиш
W	набавишь
Ж	набавимо
Ж	набавимъ
Ж	набавим
Ц	набавите
Ю	набавлатъ
Ю	набавлать
Ю	набавлат
Е	набавилъ
Й	набавила
Р	набавило
Н	набавили
Н	набавилы
5	набавъ
5	набав
С	набавмо
С	набавмѡ
Ш	набавте

216. НАБАВЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	набавлати
Р	набавлаю
W	набавлаєшъ
W	набавлаєш
W	набавлаєшь
Я	набавлаєтъ
Я	набавлаэт
Я	набавлает
Ж	набавлаємъ
Ж	набавлаємо
Ж	набавлаємѡ
Ц	набавлаєте
Ю	набавлають
Ю	набавлают
Ю	набавлають
Е	набавлалъ
Й	набавлала

Незмінна частина слова:

набавла

Квазіфлексія: ти

Р	набавлало
Н	набавляли
Н	набавлалы
5	набавлай
С	набавлаймо
С	набавлаймоѿ
Ш	набавлайте

217. НАБЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	набывати
Ф	набываты
Р	набываю
W	набываєшь
W	набываєш
W	набываєшь
Я	набываєть
Я	набываєть
Я	набываєть
Ж	набываємоѿ
Ж	набываємо
Ж	набываємъ
Ц	набываєте
Ю	набывають
Ю	набывають
Ю	набывають
Е	набывалъ
Й	набывала
Р	набывало
Н	набывали
Н	набывалы
5	набывай
С	набываймоѿ
С	набываймо
Ш	набывайте

Незмінна частина слова:

набыва

Квазіфлексія: ти

218. НАВѢЖАТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

навѣжа

Квазіфлексія: ти

Ф	навѣжати
---	----------

219. НАЗЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	называти
Я	называеть
Я	называет
Ю	называютъ
5	называй

Незмінна частина слова:

называ

Квазіфлексія: ти

220. НАЗВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	назвати
Р	назову
W	назовешъ
W	назовеш
W	назовешь
Я	назоветь
Я	назоветь
Я	назовет
Ж	назовемо
Ж	назовемѡ
Ж	назовемъ
Ц	назовете
Ю	назовутъ
Ю	назовутъ
Ю	назовут
5	назови
С	назовѣмо
С	назовѣмѡ
Ш	назовѣте
Ш	назовѣть
Е	назвалъ
Й	назвала
Р	назвало
Н	назвали
Н	назвалы
5	назовы

Незмінна частина слова: наз

Квазіфлексія: вати

221. НАЗЫВАТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	называтисѧ
У	называюсѧ
О	называєшсьѧ
О	называєшьсьѧ
О	называєшсѧ
А	называєтьсѧ
А	называєтьсѧ
А	называетсѧ
А	называєтсѧ
К	называємосѧ
К	называєм ѿ сѧ
О	называєтесѧ
У	называютьсѧ
У	называютьсѧ
У	называютьсѧ
Н	называлисѧ

Незмінна частина слова:

называ

Квазіфлексія: тисѧ

222. НАКЛАДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	накладати
Е	накладаль

Незмінна частина слова:

наклада

Квазіфлексія: ти

223. НАКОРМИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	накормити
Й	накормила

Незмінна частина слова:

накорм

Квазіфлексія: ити

224. НАЛЕЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	належати
Я	належить
Я	належить
Я	належит

Незмінна частина слова:

належ

Квазіфлексія: ати

225. НАМАЛЮВАТИ

Незмінна частина слова:

намал

Квазіфлексія: ювати

Підклас	Словоформа
Ф	намаліювати
Е	намаліюваль

226. НАПИСАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	написати
Р	напишу
W	напишешь
W	напишешь
W	напишеш
Я	напишеть
Я	напишет
Я	напишеть
Ж	напишемо
Ж	напишемо
Ж	напишемь
Ц	напишете
Ю	напишуть
Ю	напишуть
Ю	напишут
Е	написаль
Е	написалемь
Й	написала
Р	написало
Н	написали
Н	написалы
5	напиши
С	напишѣмо
С	напишѣмо
С	напишѣмь
Ш	напишѣте

Незмінна частина слова:

напи

Квазіфлексія: сати

227. НАПОЛНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	наполнити
Д	наполнить

228. НАПОМИНАТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

наполн

Квазіфлексія: ити

Незмінна частина слова:

напомина

Квазіфлексія: ти

Ф	напоминати
Р	напоминаю
W	напоминаєшъ
W	напоминаєшь
W	напоминаєш
Я	напоминаєть
Я	напоминаєть
Я	напоминаєт
Ж	напоминаємъ
Ж	напоминаємо
Ж	напоминаємѡ
Ц	напоминаєте
Ю	напоминають
Ю	напоминають
Ю	напоминают
Е	напоминаль
Й	напоминала
Р	напоминало
Н	напоминали
Н	напоминалі
5	напоминай
С	напоминаймо
С	напоминаймоѡ
Ш	напоминайте

229. НАПУСКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	напускати
Ю	напускають

Незмінна частина слова:

напу

Квазіфлексія: скати

230. НАСЛ҃ДУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	насл҃дувати
5	насл҃дуй

Незмінна частина слова:

насл҃д

Квазіфлексія: увати

231. НАСТУПУВАТИ

Підклас	Словоформа

Незмінна частина слова:

наступ

Квазіфлексія: увати

Ф	наступувати
Ю	наступують

232. НАСТУПАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	наступати
Я	наступаєть
Ю	наступають
Д	наступить

Незмінна частина слова:
наступ

Квазіфлексія: ати

233. НАУЧИТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	научитись
7	научитесь

Незмінна частина слова:
науч

Квазіфлексія: итись

234. НАУЧАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	научати

Незмінна частина слова:
науча

Квазіфлексія: ти

235. НАУЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	научити
Й	научила

Незмінна частина слова:
научи

Квазіфлексія: ти

236. ЇДНАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	їднатись
У	їднаються

Незмінна частина слова:
їдна

Квазіфлексія: тись

237. НЕДОЇСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	недоїсти
Н	недоїли

Незмінна частина слова:
недої

Квазіфлексія: сти

238. НЕДОПИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	недопити
Н	недопили

Незмінна частина слова:

недоп

Квазіфлексія: ити

239. НЕНАВИДѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ненавидѣти
Ю	ненавидатъ
Н	ненавидѣли

Незмінна частина слова:

ненавид

Квазіфлексія: ѣти

240. НЕСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	нести
Ю	несутъ

Незмінна частина слова: несКвазіфлексія: ти

241. НѢСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	нѣсти

Незмінна частина слова:

нѣс

Квазіфлексія: ти

242. НОСИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	носити
Е	носишь

Незмінна частина слова: ноКвазіфлексія: сити

243. НОТОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	нотовати
5	нотуй

Незмінна частина слова:

нот

Квазіфлексія: овати

244. ОБАЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	обачити
W	обачишь

Незмінна частина слова:

обач

Квазіфлексія: ити

245. ОДЃВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	одЃвати
Н	одЃвали

Незмінна частина слова:

одЃва

Квазіфлексія: ти

246. ОДЃВАТИСЃ

Підклас	Словоформа
П	одЃватисЃ
А	одЃвається

Незмінна частина слова:

одЃва

Квазіфлексія: тисЃ

247. ОУБИРАТИСЃ

Підклас	Словоформа
П	оубиратисЃ
І	оубирайсЃ

Незмінна частина слова:

оубира

Квазіфлексія: тисЃ

248. ОУВАЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	оуважити

Незмінна частина слова:

оуваж

Квазіфлексія: ати

249. ОУЖИВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	оуживати
Я	оуживаеТЬ

Незмінна частина слова:

оужив

Квазіфлексія: ати

250. ОУКАЗУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	оуказувати
Я	оуказуеТЬ

Незмінна частина слова:

оуказу

Квазіфлексія: вати

251. ОУМЕРТИ

Незмінна частина слова:

оумер

Квазіфлексія: ти

Підклас	Словоформа
Ф	оумерти
Е	оумерль
Е	оумерь

252. ОУПЕРЕДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	оупередити
Р	оупередило

Незмінна частина слова:

оупере

Квазіфлексія: дити

253. ПАМАТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	паматати
5	паматай

Незмінна частина слова:

памата

Квазіфлексія: ати

254. ПЕРЕБАЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	перебачити
Н	перебачили

Незмінна частина слова:

перебач

Квазіфлексія: ити

255. ПЕРЕКЛАДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	перекладати
Я	перекладаєть

Незмінна частина слова:

переклад

Квазіфлексія: ати

256. ПЕРЕНЃСИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	перенЃситисѦ
У	перенЃсѦтсѦ

Незмінна частина слова:

перенЃ

Квазіфлексія: ситисѦ

257. ПЕРЕСКОЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	перескочити
Н	перескочили

Незмінна частина слова:

перескоч

Квазіфлексія: ити

258. ПЕРЕСТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	перестати
З	перестануть

Незмінна частина слова:

переста

Квазіфлексія: ти

259. ПЕРЕСТАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	переставати
Е	переставаль

Незмінна частина слова:

переста

Квазіфлексія: вати

260. ПЕРЕШКАЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	перешкажати
Й	перешкажала

Незмінна частина слова:

перешкаж

Квазіфлексія: ати

261. ПИСАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	писати
Я	пишуть

Незмінна частина слова: пиКвазіфлексія: сати

262. ПИЛНОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пилновати
5	пилнуй

Незмінна частина слова:

пилн

Квазіфлексія: овати

263. ПЛАКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	плакати
Е	плакал
Ш	плачте

Незмінна частина слова:

пла

Квазіфлексія: кати

264. ПЛЪНИТИ

Підклас	Словоформа

Незмінна частина слова:

плън

Квазіфлексія: ити

Ф	плѣнити
Е	плѣнилъ

265. ПОЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пойти
Е	пошоль
Й	пошла
Р	пошло
5	пойди

Незмінна частина слова: по

Квазіфлексія: йти

266. ПОСЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	послати
Е	послалъ
Ѓ	посла

Незмінна частина слова: по

Квазіфлексія: слати

267. ПОСТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	постити
Я	постит

Незмінна частина слова: по

Квазіфлексія: стити

268. ПОСТИТИ - видалити

269. ПОБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	побити
Ў	побиша

Незмінна частина слова:

поб

Квазіфлексія: ити

270. ПОБОРОТИ

Підклас	Словоформа
Ф	побороти
Д	поборетъ

Незмінна частина слова:

побор

Квазіфлексія: оти

271. ПОВАБИТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

поваб

Квазіфлексія: ити

Ф	повабити
---	----------

272. ПОВѢДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	повѣдати
W	повѣдаєшь
Я	повѣдаєть
Е	повѣдалъ
Е	повѣдалемъ
Е	повѣдалесь
5	повѣдай

Незмінна частина слова:

повѣда

Квазіфлексія: ти

273. ПОВТАГАТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	повтагатисѦ
А	повтагаєтсѦ

Незмінна частина слова:

повтага

Квазіфлексія: тисѦ

274. ПОГРЕБТИ

Підклас	Словоформа
Ф	погребти
Н	погребли

Незмінна частина слова:

погреб

Квазіфлексія: ти

275. ПОГУБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	погубити
W	погубишь

Незмінна частина слова:

погуб

Квазіфлексія: ити

276. ПОДПИРАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	подпирати
5	подопри

Незмінна частина слова:

под

Квазіфлексія: пирати

277. ПОДВИЗАТИСѦ

Підклас	Словоформа
Ф	подвизати

Незмінна частина слова:

подвиз

Квазіфлексія: атисѦ

П	подвизатисА
І	подвизайсА

278. ПОДГРЫЗУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	подгрызувати
W	подгрызуеш
Я	подгрызуєть
Е	подгрызував
Й	подгрызувала

Незмінна частина слова:

подгрыз

Квазіфлексія: увати

279. ПОДНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	поднати
Е	подналь

Незмінна частина слова:

подн

Квазіфлексія: ати

280. ПОДОБАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	подобати
5	подоби

Незмінна частина слова:

подоб

Квазіфлексія: ати

281. ПОДЫЙМОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	подыймовати
Е	подыймоваль

Незмінна частина слова:

подыйм

Квазіфлексія: овати

282. ПОЖЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пожывати
Н	пожывали

Незмінна частина слова:

пожыва

Квазіфлексія: ти

283. ПОЗНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	познати
Н	познали

Незмінна частина слова:

позна

Квазіфлексія: ти

284. ПОКААТИ

Підклас	Словоформа
Ф	покаати
Ю	покають
Ю	покають

Незмінна частина слова:

пока

Квазіфлексія: ати

285. ПОКАЗАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	показати
Р	покажу
W	покажешь
Я	показуєть
Я	показуєть
Ц	покажеть
Е	показалемь
5	покажи

Незмінна частина слова:

пока

Квазіфлексія: зати

286. ПОКАЗУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	показувати
Я	показуєть

Незмінна частина слова:

показу

Квазіфлексія: вати

287. ПОКАЗОВАТИСА

Підклас	Словоформа
П	показоватиса
Э	показовалса

Незмінна частина слова:

показо

Квазіфлексія: ватиса

288. ПОКАЗОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	показовати
Я	показуєть
Е	показоваль
5	показуй

Незмінна частина слова:

показ

Квазіфлексія: овати

289. ПОКЛАДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	покладати
Е	покладаль

Незмінна частина слова:

поклад

Квазіфлексія: ати

290. ПОКРЫТИ

Підклас	Словоформа
Ф	покрыти
5	покрый

Незмінна частина слова:

покры

Квазіфлексія: ти

291. ПОКРЫВАТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	покрыватисѦ
А	покрываетсѦ

Незмінна частина слова:

покрыва

Квазіфлексія: тисѦ

292. ПОЛЕТѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	полетѢти
Е	полетѢвъ

Незмінна частина слова:

поле

Квазіфлексія: тѢти

293. ПОЛОЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	положити
Р	положу
W	положиш
W	положишь
W	положишь
W	положиши
Я	положить

Незмінна частина слова:

полож

Квазіфлексія: ити

Я	ПОЛОЖИТ
Я	ПОЛОЖИТЬ
Ж	ПОЛОЖИМО
Ж	ПОЛОЖИМЪ
Ж	ПОЛОЖИМ
Ж	ПОЛОЖИМЪ
Ц	ПОЛОЖИТЕ
Ю	ПОЛОЖАТЬ
Ю	ПОЛОЖАТЬ
Е	ПОЛОЖИЛЪ
5	ПОЛОЖИ

294. ПОЛОЖИТИ - видалити

295. ПОМАНУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ПОМАНУТИ
Д	ПОМАНЕТЬ
5	ПОМАНИ

Незмінна частина слова:

ПОМАН

Квазіфлексія: ути

296. ПОМАГАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ПОМАГАТИ

Незмінна частина слова:

ПОМАГ

Квазіфлексія: ати

297. ПОМАЗУВАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	ПОМАЗУВАТИСЬ
А	ПОМАЗУЕТСЬ

Незмінна частина слова:

ПОМАЗУ

Квазіфлексія: ватись

298. ПОМОГТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ПОМОГТИ
Я	ПОМОЖЕТЬ

Незмінна частина слова:

ПОМО

Квазіфлексія: гти

299. ПОМРАЧАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	помрачати
Е	помрачаль

Незмінна частина слова:

помрач

Квазіфлексія: ати

300. ПОНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	понати

Незмінна частина слова:

пона

Квазіфлексія: ти

301. ПОРОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	породити
Й	породила

Незмінна частина слова:

породи

Квазіфлексія: ти

302. ПОРЬВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	порьвати
Ю	порьвають

Незмінна частина слова:

порьва

Квазіфлексія: ти

303. ПОСЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	послати
Е	послаль

Незмінна частина слова: по

Квазіфлексія: слати

304. ПОСАДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	посадити
Д	посадить

Незмінна частина слова:

посад

Квазіфлексія: ити

305. ПОСЛУЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	послужити
Д	послужить

Незмінна частина слова:

послуж

Квазіфлексія: ити

306. ПОСЪАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	посѣати
З	посѣють

307. ПОСѢТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	посѣтити
З	посѣтатъ
5	посѣти

308. ПОСТАНОВИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	постановити
Е	постановилъ

309. ПОСТАРАТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	постаратисѦ
А	постараетьсѦ
А	постараетсѦ
У	постараютьсѦ
У	постараютсѦ

310. ПОСТЕРѢГАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	постерѣгати
5	постерѣгай

311. ПОСТИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	поститисѦ
О	поститесѦ
І	постисѦ

312. ПОСТРАДАТИ

Незмінна частина слова:

посѣ

Квазіфлексія: ати

Незмінна частина слова:

посѣ

Квазіфлексія: тити

Незмінна частина слова:

постанов

Квазіфлексія: ити

Незмінна частина слова:

постара

Квазіфлексія: тисѦ

Незмінна частина слова:

постерѣ

Квазіфлексія: гати

Незмінна частина слова:

пости

Квазіфлексія: тисѦ

Підклас	Словоформа
Ф	пострадати
Е	пострадалъ

Незмінна частина слова:

пострада

Квазіфлексія: ти

313. ПОСЦАТИСА

Підклас	Словоформа
П	посцѣтисѧ
А	посцѣетсѧ
У	посцѣютсѧ

Незмінна частина слова:

посцѣ

Квазіфлексія: тисѧ

314. ПОСЫЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	посылати
Е	посылалъ

Незмінна частина слова:

посыла

Квазіфлексія: ти

315. ПОТВЕРДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	потвердити
5	потверди

Незмінна частина слова:

потвер

Квазіфлексія: ди

316. ПОТЪШИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	потѣшити
Е	потѣшилъ
5	потѣшь

Незмінна частина слова:

потѣш

Квазіфлексія: ити

317. ПОТЪШАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	потѣшати
Я	потѣшаеть

Незмінна частина слова:

потѣша

Квазіфлексія: ти

318. ПОТРЕБУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	потребувати
Я	потребуєть
Ж	потребуємо
Н	потребовали

Незмінна частина слова:

потреб

Квазіфлексія: увати

319. ПОХОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	походити
Я	походить

Незмінна частина слова:

похо

Квазіфлексія: дити

320. ПОЧАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	почати
З	почнуть

Незмінна частина слова:

поч

Квазіфлексія: ати

321. ПОЧИНАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	починатись
А	починаєтьсь
А	почынаєтьсь
А	почынаєтьсь
А	починаєтьсь

Незмінна частина слова:

поч

Квазіфлексія: инатись

322. ПОЧИВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	почивати
Я	почиваєть

Незмінна частина слова:

почива

Квазіфлексія: ти

323. ПОЧУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	почути
Е	почуль

Незмінна частина слова:

почу

Квазіфлексія: ти

324. ПОШАРПАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пошарпати
Е	пошарпаль

Незмінна частина слова:

пошарп

Квазіфлексія: ати

325. ПРИЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	прійти
Д	прійдець
З	прійдуть

Незмінна частина слова:

прій

Квазіфлексія: ти

326. ПРИИМАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приимати
Я	пріємлець
Я	приемлець

Незмінна частина слова: пр

Квазіфлексія: иимати

327. ПРАЗДНУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	празднувати
Ю	празднують

Незмінна частина слова:

праздну

Квазіфлексія: вати

328. ПРЕБЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пребывати
5	пребывай

Незмінна частина слова:

пребыв

Квазіфлексія: ати

329. ПРЕДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	предати
Й	предала
Ў	предаша

Незмінна частина слова:

преда

Квазіфлексія: ти

330. ПРЕДЛАГАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	предлагати
Ж	предлагаемъ

Незмінна частина слова:

предлага

Квазіфлексія: ти

331. ПРЕДСТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	предстати
Ґ	предста

Незмінна частина слова:

предст

Квазіфлексія: ати

332. ПРЕЗНАЧАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	презначати
Я	презначаєть

Незмінна частина слова:

презнача

Квазіфлексія: ти

333. ПРЕЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	прейти
З	прейдуть

Незмінна частина слова:

прей

Квазіфлексія: ти

334. ПРЕЙТИ - видалити

335. ПРЕЛАГАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	прелагатись
А	прелагайтсь

Незмінна частина слова:

прелага

Квазіфлексія: тись

336. ПРЕЛОЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	преложити
Е	преложиль

Незмінна частина слова:

прелож

Квазіфлексія: ити

337. ПРЕПОМИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	препоминати
5	препоминай

Незмінна частина слова:

препомина

Квазіфлексія: ти

338. ПРЕПОЇСАТИСЬ

Підклас	Словоформа
П	препоїсатись
Г	препоїшетсь

Незмінна частина слова:

препої

Квазіфлексія: сатись

339. ПРЕПОАСАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	препоаса
5	препоасай

Незмінна частина слова:
препоаса

Квазіфлексія: ти

340. ПРЕХОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	преходити
Я	преходить
Я	преходитьь

Незмінна частина слова:
преход

Квазіфлексія: ити

341. ПРИИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приіти
Е	пришоль

Незмінна частина слова:
при

Квазіфлексія: іти

342. ПРИОДЪТИСА

Підклас	Словоформа
П	приодътиса
Э	приодъльса

Незмінна частина слова:
приодъ

Квазіфлексія: тиса

343. ПРИОЗДОБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приоздобити
Г	приоздобить
Й	приоздобила

Незмінна частина слова:
приоздоб

Квазіфлексія: ити

344. ПРИБЛИЖАТИСА

Підклас	Словоформа
П	приблизатиса
А	приблизитьса
О	приблизитеса

Незмінна частина слова:
прибли

Квазіфлексія: житеса

345. ПРИВЕСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	привести
Е	привѣль

346. ПРИВОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приводити
Я	приводить
Е	приводиль
5	приводи

347. ПРИВАЗАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	привазати
Я	привазуєть

348. ПРИДАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	придавати

349. ПРИЗВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	привзати

350. ПРИЗНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	признати

351. ПРИЗЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	привзвати
Я	привзваєть
Я	привзваєть

352. ПРИКЛАДАТИ

Незмінна частина слова:

прив

Квазіфлексія: ести

Незмінна частина слова:

привод

Квазіфлексія: ити

Незмінна частина слова:

приваз

Квазіфлексія: ати

Незмінна частина слова:

прида

Квазіфлексія: вати

Незмінна частина слова:

привз

Квазіфлексія: вати

Незмінна частина слова:

привзн

Квазіфлексія: ати

Незмінна частина слова:

привзва

Квазіфлексія: ти

Підклас	Словоформа
Ф	прикладати
5	прикладай

Незмінна частина слова:
приклада

Квазіфлексія: ти

353. ПРИКЛОНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приклонити

Незмінна частина слова:
приклон

Квазіфлексія: ити

354. ПРИКРЫТИСА

Підклас	Словоформа
П	прикрытиса
Ў	прикрышаса

Незмінна частина слова:
прикры

Квазіфлексія: тиса

355. ПРИЛОЖИТИСА

Підклас	Словоформа
П	приложитиса
У	приложатъса

Незмінна частина слова:
прилож

Квазіфлексія: итиса

356. ПРИЛОЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приложити
5	приложи

Незмінна частина слова:
прилож

Квазіфлексія: ити

357. ПРИНАЛЕЖАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приналежати
Р	приналежало

Незмінна частина слова:
приналеж

Квазіфлексія: ати

358. ПРИНЕСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	принести
Д	принесе
Е	принесль
Е	принесъ

Незмінна частина слова:
принес

Квазіфлексія: ти

359. ПРИНОСИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приносити
Ж	приносим
Ж	приносимъ
Н	приносили

Незмінна частина слова:

прино

Квазіфлексія: сити

360. ПРИПИСУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приписувати
Я	приписуєть
Ю	приписують

Незмінна частина слова:

припи

Квазіфлексія: сувати

361. ПРИПОМИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	припоминати
Р	припоминаю
Я	припоминаєть
5	припоминай

Незмінна частина слова:

припомина

Квазіфлексія: ти

362. ПРИПОМНѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	припомнѣти
Е	припомнѣль

Незмінна частина слова:

припомн

Квазіфлексія: ѣти

363. ПРИСѢЩАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	присѣщати
Я	присѣщает
Е	присѣщаль

Незмінна частина слова:

присѣща

Квазіфлексія: ти

364. ПРИСТОЯТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:

присто

Квазіфлексія: яти

Ф	пристояти
Д	пристоить

365. ПРИСТУПОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приступовати
Я	приступуесть
Е	приступоваль

Незмінна частина слова:

приступ

Квазіфлексія: овати

366. ПРИСТУПАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приступати
Я	приступаесть
5	приступаъ

Незмінна частина слова:

приступа

Квазіфлексія: ти

367. ПРИТРАФИТИСА

Підклас	Словоформа
П	притрафитиса
А	притрафитса
А	притрафитьса

Незмінна частина слова:

притраф

Квазіфлексія: итса

368. ПРИТРАФИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	притрафити
Я	притрафить

Незмінна частина слова:

притраф

Квазіфлексія: ить

369. ПРИХОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	приходити
Я	приходить

Незмінна частина слова:

приход

Квазіфлексія: ити

370. ПРИЙМАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пріймати
Ю	пріймут
Ш	пріймѣте

Незмінна частина слова:

прійм

Квазіфлексія: ати

371. ПРІЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	прійти
Ґ	пройдох

Незмінна частина слова: прі

Квазіфлексія: йти

372. ПРІЇТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пріїти
Ґ	пріїть

Незмінна частина слова: прі

Квазіфлексія: ити

373. ПРІЙМОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пріймовати
Е	пріймоваль

Незмінна частина слова:

прійм

Квазіфлексія: овати

374. ПРОСИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	просити
Р	прошу
Я	просить
Я	просить
Я	просит
С	проситимешь

Незмінна частина слова:

про

Квазіфлексія: сити

375. ПРОБИТИСА

Підклас	Словоформа
П	пробитиса
Э	пробивса

Незмінна частина слова:

проб

Квазіфлексія: итиса

376. ПРОВАДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	провадити
Я	провадить
Я	провадит

Незмінна частина слова:

провад

Квазіфлексія: ити

377. ПРОГНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	прогнати
Й	прогнала

Незмінна частина слова:

про

Квазіфлексія: гнати

378. ПРОДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	продати
5	продаждь

Незмінна частина слова:

прода

Квазіфлексія: ти

379. ПРОДКУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	продкувати
Ю	продкують

Незмінна частина слова:

продку

Квазіфлексія: вати

380. ПРОЙТИ

Підклас	Словоформа
Ф	пройти

Незмінна частина слова:

прой

Квазіфлексія: ти

381. ПРОКЛИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	проклинати

Незмінна частина слова:

проклина

Квазіфлексія: ти

382. ПРОПОВѢДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	проповѣдати
Р	проповѣдаю
Ж	проповѣдаємь

Незмінна частина слова:

проповѣд

Квазіфлексія: ати

383. ПРОСИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	просити
Ж	просим
Ю	проса ^{ть}
Ю	проса ^т

384. ПРОСЛАВИТИС^А

Підклас	Словоформа
П	прославитис ^А
Г	прославитс ^А

385. ПРОТОЛКОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	протолковати

386. ПРОХОЖДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	проходжати
&	проходжа ^{ше}

387. ПСОВАТИС^А

Підклас	Словоформа
П	псоватис ^А
У	псу ^{ютьс^А}
М	псовалис ^А

388. РАЗДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	раздати
5	раздай

389. РАЗОРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	разорити

390. РАСПАТИ

Незмінна частина слова:
про

Квазіфлексія: сити

Незмінна частина слова:
прослав

Квазіфлексія: итис^А

Незмінна частина слова:
протолк

Квазіфлексія: овати

Незмінна частина слова:
прохо

Квазіфлексія: ждати

Незмінна частина слова: пс

Квазіфлексія: оватис^А

Незмінна частина слова:
разда

Квазіфлексія: ти

Незмінна частина слова:
разор

Квазіфлексія: ити

Підклас	Словоформа
Ф	распати
5	распни
Ю	распать

Незмінна частина слова:

расп

Квазіфлексія: ати

391. РЕКТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ректи
Ґ	рече
Р	рекло
Н	рекли

Незмінна частина слова: ре

Квазіфлексія: кти

392. РОЗЪДЪЛИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	розъдълити
Ф	розідълити
Ф	роздълити
Е	розъдълилемъ
Е	роздълилемъ

Незмінна частина слова: роз

Квазіфлексія: ъдълити

393. РОЗГНЪВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	розгнъвати
Е	розгнъваль

Незмінна частина слова:

розгнъв

Квазіфлексія: ати

394. РОЗДАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	роздавати

Незмінна частина слова:

роза

Квазіфлексія: вати

395. РОЗМЫШЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	розмышлати
Н	розмышлали

Незмінна частина слова:

розмышла

Квазіфлексія: ти

396. РОЗУМЪТИ

Підклас	Словоформа

Незмінна частина слова:

розумъ

Квазіфлексія: ти

Ф	розумѣти
W	розумѣшь
Е	розумѣвъ
Й	розумѣла
Р	розумѣло

397. РОЗШИРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	розширити
S	розширишь

Незмінна частина слова:

розшир

Квазіфлексія: ити

398. РОЗЪШИРАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	розъширати

Незмінна частина слова:

розъшир

Квазіфлексія: ати

399. РОЗЫЙТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	розыйтисѧ
М	розышлисѧ

Незмінна частина слова:

розы

Квазіфлексія: йтися

400. РОСКАЗАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	росказати
Е	росказал

Незмінна частина слова:

роска

Квазіфлексія: зати

401. СКАЗАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сказати
З	скажуть

Незмінна частина слова: ска

Квазіфлексія: зати

402. СКЛАДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	складати
Я	складаєть

Незмінна частина слова:
склада

Квазіфлексія: ти

403. СКОНЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	скончити
Е	скончилиємъ
Ї	скончахъ

Незмінна частина слова:
сконч

Квазіфлексія: ити

404. СЛАВИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	славити
Я	славить

Незмінна частина слова:
слав

Квазіфлексія: ити

405. СЛУХАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	слухати
Я	слушаєт
Ю	слухають

Незмінна частина слова:
слу

Квазіфлексія: хати

406. СЛУЖИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	служити
Я	служить
Ю	служать
Ю	служат
Е	служиль

Незмінна частина слова:
служ

Квазіфлексія: ити

407. СЛЫШАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	слышати
Е	слышаль

Незмінна частина слова:
слыш

Квазіфлексія: ати

408. СМЪТИ

Підклас	Словоформа
Ф	смѣти
Я	смѣет
Р	смѣло

Незмінна частина слова:

смѣ

Квазіфлексія: ти

409. СМУТИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	смути

Незмінна частина слова:

смути

Квазіфлексія: тисѦ

410. СѢСТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сѣсти
Ѓ	сѣде
Е	сѣль

Незмінна частина слова: сѣ

Квазіфлексія: сти

411. СѢАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сѣати
W	сѣеши

Незмінна частина слова: сѣ

Квазіфлексія: ати

412. СѢВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сѣвати
Я	сѣваеѣ
Н	сѣвали

Незмінна частина слова:

сѣва

Квазіфлексія: ти

413. СНІЙДУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	снійдути
5	снійди

Незмінна частина слова:

снійд

Квазіфлексія: ути

414. СОБИРАТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	собиратисѦ
8	соберутсѦ

Незмінна частина слова:
соб

Квазіфлексія: иратисѦ

415. СОДЪЛАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	содълати
Й	содъла

Незмінна частина слова:
содъла

Квазіфлексія: ти

416. СОКРЫТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сокрыти
Ѓ	сокры

Незмінна частина слова:
сокр

Квазіфлексія: ыти

417. СОТВОРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сотворити
Е	сотворил
Е	сотвориль
Ш	сотворите
5	сотвори
Ѓ	сотвори

Незмінна частина слова:
сотвор

Квазіфлексія: ити

418. СПЕЦИФЪКОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	специфъковати

Незмінна частина слова:
специфък

Квазіфлексія: овати

419. СПЪВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	спъвати
Я	спъваетъ
Ж	спъваемъ
Ю	спъвають
Н	спъвали

Незмінна частина слова:
спъва

Квазіфлексія: ти

420. СПОВИНОВАТИТИСѦ

Незмінна частина слова:
сповин

Квазіфлексія: оватитисѦ

Підклас	Словоформа
П	сповиноватитисѧ
Э	сповиноватильсѧ

421. СПОВѢДАТИСѧ

Підклас	Словоформа
П	сповѣдатисѧ
У	сповѣдаютьсѧ
М	сповѣдалисѧ
Л	сповѣдаймосѧ

Незмінна частина слова:

сповѣда

Квазіфлексія: тисѧ

422. СПОДѢВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сподѣвати

Незмінна частина слова:

сподѣва

Квазіфлексія: ти

423. СПОМАГАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	спомагати
Е	спомагаль

Незмінна частина слова:

спомага

Квазіфлексія: ти

424. СПОМИНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	споминати
Я	споминаєть
5	споминай

Незмінна частина слова:

спомин

Квазіфлексія: ати

425. СПОМНѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	спомнѣти

Незмінна частина слова:

спомнѣ

Квазіфлексія: ти

426. СПРАВОВАТИСѧ

Підклас	Словоформа
П	справоватисѧ
У	справуютьсѧ

427. СПРАВУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	справувати
Ю	справують

428. СПРАВИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	справити
Е	справил
Е	справиль
Й	справила

429. СПРІАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	спріати
Я	спріаєть

430. СПСЕШАТИСѧ

Підклас	Словоформа
Ф	спсешатисѧ
І	спсешисѧ

431. СПЫТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	спытати
Е	спыталь

432. СТАВАТИСѧ

Незмінна частина слова:

справ

Квазіфлексія: оватисѧ

Незмінна частина слова:

справу

Квазіфлексія: вати

Незмінна частина слова:

справ

Квазіфлексія: ити

Незмінна частина слова:

спріа

Квазіфлексія: ти

Незмінна частина слова:

спсеша

Квазіфлексія: атисѧ

Незмінна частина слова:

спыта

Квазіфлексія: ти

Підклас	Словоформа
П	ставатисѧ
У	стаютьсѧ

Незмінна частина слова: ста

Квазіфлексія: ватисѧ

433. СТАВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ставати
Я	ставаеѧь
Н	ставали

Незмінна частина слова: ста

Квазіфлексія: вати

434. СТАРАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	старати
Е	стараль

Незмінна частина слова:
стара

Квазіфлексія: ти

435. СТАРАТИСѧ

Підклас	Словоформа
П	старатисѧ
І	старайсѧ

Незмінна частина слова:
стара

Квазіфлексія: тисѧ

436. СТРУТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	струтити
Я	стручаеѧь
Е	струтиль

Незмінна частина слова:
стру

Квазіфлексія: тити

437. СТАГАТИСѧ

Підклас	Словоформа
П	стагатисѧ
У	стагаютьсѧ
У	стагаютсѧ

Незмінна частина слова:
стага

Квазіфлексія: тисѧ

438. СУДИТИ

Підклас	Словоформа
---------	------------

Незмінна частина слова:
суд

Квазіфлексія: ити

Ф	судити
Я	судить
Я	судить
Ю	судяť
Ю	судать
Е	судилемъ

439. СУТЬ - видалити

440. СХОЖДАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	схождати
&	схождаше

Незмінна частина слова:

схожда

Квазіфлексія: ти

441. СХОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	сходити

Незмінна частина слова:

схо

Квазіфлексія: дити

442. СХОТЪТИ

Підклас	Словоформа
Ф	схотъти
W	схочъ
W	схочешъ

Незмінна частина слова:

схо

Квазіфлексія: тъти

443. СХОДИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	сходитисѦ
У	сходатъсѦ
Е	сходивсѦ
Е	сходивъсѦ
И	сходиласѦ

Незмінна частина слова:

сход

Квазіфлексія: итисѦ

444. ТВОРИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	творити
W	твориши
Е	твориль

Незмінна частина слова:

твор

Квазіфлексія: ити

445. ТЕКТИ

Підклас	Словоформа
Ф	текти
R	теку
Ї	текохъ

Незмінна частина слова: тек

Квазіфлексія: ти

446. ТЕРЪПЪТИ

Підклас	Словоформа
Ф	теръпѣти
Е	теръпѣль

Незмінна частина слова:

теръп

Квазіфлексія: ѣти

447. ТОЛКУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	толкувати
Я	толкуєть
Ю	толкують

Незмінна частина слова:

толку

Квазіфлексія: вати

448. ТРАТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	тратити
Я	тратить

Незмінна частина слова: тра

Квазіфлексія: тить

449. ТРАФИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	трафити
Й	трафила

Незмінна частина слова:

траф

Квазіфлексія: ила

450. ТРВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	трвати
Я	трваєть

451. ТРЕБОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	требовати
Ю	требують

452. ТРЗВЕТИ

Підклас	Словоформа
Ф	трзвети

453. ТРИВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	тривати
Н	тривали

454. ТРІУМФУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	тріумфувати
Я	тріумфуєть

455. ТАГНУТИ

Підклас	Словоформа
Ф	тагнути
5	тагни

456. УБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	убити
Ў	убиша

457. УВАЖАТИ

Незмінна частина слова:

трва

Квазіфлексія: ти

Незмінна частина слова:

треб

Квазіфлексія: овати

Незмінна частина слова:

трезве

Квазіфлексія: ти

Незмінна частина слова:

трива

Квазіфлексія: ти

Незмінна частина слова:

тріумфу

Квазіфлексія: вати

Незмінна частина слова:

тагн

Квазіфлексія: ути

Незмінна частина слова:

уби

Квазіфлексія: ти

Підклас	Словоформа
Ф	уважати
5	уважай

Незмінна частина слова:

уважа

Квазіфлексія: ти

458. УГАНАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	уганати
Ю	уганяють

Незмінна частина слова:

угана

Квазіфлексія: ти

459. УДАВАТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	удаватися
У	удаються
Э	удавалься

Незмінна частина слова:

уда

Квазіфлексія: ватися

460. УДИВИТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	удивитися
І	удивися

Незмінна частина слова:

удиви

Квазіфлексія: тися

461. УЖАСАТИСЯ

Підклас	Словоформа
П	ужасатися
Ў	ужасошася

Незмінна частина слова:

ужас

Квазіфлексія: сатися

462. УЛСТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	улстити
5	улсти

Незмінна частина слова: ул

Квазіфлексія: стити

463. УЛЪЧАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	улѣчати
Я	улѣчасть
Е	улѣчаль

Незмінна частина слова:

улѣча

Квазіфлексія: ти

464. УЛЮБИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	улюбити
5	улюби

Незмінна частина слова:

улюб

Квазіфлексія: ити

465. УМРѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	умрѣти
Я	умреть
Я	умрет
Ю	умирають
Е	умерь
Е	умерль

Незмінна частина слова: ум

Квазіфлексія: рѣти

466. УМРѢТИ - видалити

467. УМЕДЛИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	умедлити
D	умедлить

Незмінна частина слова:

умедл

Квазіфлексія: ити

468. УМѢТИ

Підклас	Словоформа
Ф	умѣти
Ю	умѣють

Незмінна частина слова:

умѣ

Квазіфлексія: ють

469. УМЫСЛИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	умыслити
Е	умыслиль

Незмінна частина слова:

умысл

Квазіфлексія: ити

470. УПОДОБИТИСЯ

Незмінна частина слова:

уподоб

Квазіфлексія: итися

Підклас	Словоформа
П	уподобитисѧ
9	уподобисѧ

471. УРОДИТИСѧ

Підклас	Словоформа
П	уродитисѧ
Э	уродильсѧ

Незмінна частина слова:

урод

Квазіфлексія: итисѧ

472. УСЛЫШАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	услышати
Ў	услышаша
Ю	услышатъ

Незмінна частина слова:

услыш

Квазіфлексія: ати

473. УСТРАШИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	устрашити

Незмінна частина слова:

устраш

Квазіфлексія: ити

474. УТВЕРДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	утвердити
5	утверди

Незмінна частина слова:

утвер

Квазіфлексія: дити

475. УТКАТЫ

Підклас	Словоформа
Ф	уткаты
Е	уткаль
Й	уткала

Незмінна частина слова:

утка

Квазіфлексія: ты

476. УХОРОНИТИ

Незмінна частина слова:

ухорон

Квазіфлексія: ити

Підклас	Словоформа
Ф	ухоронити

477. УХРОНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ухронити

Незмінна частина слова:

ухрон

Квазіфлексія: ити

478. УЧИНИТИ (об'єднано з №480)

Підклас	Словоформа
Ф	учинити
Ф	учынити
Р	учиню
W	учинишъ*
W	учинишь
W	учиниш
W	учиниши
W	учинишъ
W	учынишъ
Я	учинить
Я	учинит
Я	учинить
Ж	учинимо
Ж	учиним
Ж	учинимъ
Ж	учинимь
Ц	учините
Ц	учинать
Ц	учинатъ
Ц	учинат
Е	учиниль
Е	учинилемъ
Е	учыниль
Е	учынилемъ
Н	учынили
5	учини
5	учыни

Незмінна частина слова: уч

Квазіфлексія: инити

479. УЧИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	учити
Я	учить
Я	учить
Е	училь
Н	учили

Незмінна частина слова: уч

Квазіфлексія: ити

480. УЧИНИТИ (учиню) - видалити

481. ХВАЛИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	хвалити
Я	хвалишъ
Ж	хвалимо
Е	хвалиль
Н	хвалили
5	хвали

Незмінна частина слова:

хвал

Квазіфлексія: ити

482. ХВАТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	хватати
Н	хватали

Незмінна частина слова:

хвата

Квазіфлексія: ти

483. ХОТѢТИ (об'єднано з №484)

Підклас	Словоформа
Ф	хотѣти
Р	хочу
W	хочешъ
W	хочъ
W	хочеш
W	хочешъ
W	хочеши
Я	хочеть
Я	хочеть*
Я	хочеть
Я	хочет
Ж	хочемо
Ж	хочемъ
Ж	хочемо
Ц	хочете

Незмінна частина слова: хо

Квазіфлексія: тѣти

Ю	ХОТѦТЬ
Ю	ХОЧУТЬ
Ю	ХОЧУТЬ
Е	ХОТѢЛЬ
Ы	ХОТѦХУ

484. ХОТѢТИ (хочу) - видалити

485. ХОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ховати
Я	ховаєть
Ю	ховають

Незмінна частина слова:

хова

Квазіфлексія: ти

486. ХОДИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	ходити
Е	ходиль
Н	ходили

Незмінна частина слова:

ход

Квазіфлексія: ити

487. ХРОНИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	хронитисѦ
А	хронитсѦ
Л	хронильсѦ

Незмінна частина слова:

хрон

Квазіфлексія: итисѦ

488. ХРОНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	хронити
Н	хронили

Незмінна частина слова:

хрон

Квазіфлексія: ити

489. ЦЕРЕМОНИТИСѦ

Підклас	Словоформа
П	церемонитисѦ
О	церемонисѦ

Незмінна частина слова:

церемон

Квазіфлексія: итисѦ

490. ЦЬЛОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	цьловати
Я	цьлуєть

Незмінна частина слова:

цьл

Квазіфлексія: овати

491. ЧИТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	читати
5	читай
5	чытай

Незмінна частина слова: ч

Квазіфлексія: итати

492. ЧЫНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	чынити
Ф	чинити
Р	чиню
Я	чынить
Я	чинить
Я	чинить
Ю	чинатъ
Е	чиниль
Е	чынилъ
Й	чынила
Й	чинила
Н	чинили
Н	чынили
5	чини
С	чинѣмѡ

Незмінна частина слова: ч

Квазіфлексія: ынити

493. ЧИТАТИ - видалити

494. ЧЕКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	чекати
Я	чекаєть

Незмінна частина слова:

чека

Квазіфлексія: ти

495. ЧИНИТИ

Підклас	Словоформа

Незмінна частина слова:

чин

Квазіфлексія: ити

Ф	чинити
Я	чинит
Н	чинили

496. ЧИНИТИ (чинит) - видалити

497. ЧИТАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	читати
Я	читаєть
Ю	читають

Незмінна частина слова:

чит

Квазіфлексія: ати

498. ЧУВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	чувати
Н	чували

Незмінна частина слова:

чув

Квазіфлексія: ати

499. ЧЫНИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	чынити
Ю	чынаць

Незмінна частина слова:

чын

Квазіфлексія: ити

500. ШПЕТИТИ

Підклас	Словоформа
Ф	шпетити
Я	шпетить

Незмінна частина слова:

шпе

Квазіфлексія: тить

501. ШУКАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	шукати
5	шукай

Незмінна частина слова:

шука

Квазіфлексія: ти

502. ЯВИТИСА

Підклас	Словоформа
П	ЯВИТИСЯ
У	ЯВИТЬСЯ
У	ЯВАТЬСЯ
І	ЯВИСЯ

Незмінна частина слова: яв

Квазіфлексія: итися

503. ЯВИТИСЯ - видалити

504. ОКАЗОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	оказовати
Е	оказоваль

Незмінна частина слова:

оказ

Квазіфлексія: овати

505. ОТКАЗОВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	отказовати
Р	отказую

Незмінна частина слова:

отказ

Квазіфлексія: овати

506. ОУКАЗУВАТИ (оуказуєть) = видалити

507. ОУКАЗУВАТИ – видалити (=№250)

508. ОУМЫВАТИ

Підклас	Словоформа
Ф	оумывати
Я	оумываеть

Незмінна частина слова:

оумыва

Квазіфлексія: ти

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранов В.А. Исторический корпус как цель и инструмент корпусной палеославистики // Scripta & e-Scripta: The Journal of Interdisciplinary Mediaval Studies Vol. 14-15. – Sofia: “Boyan Penev” Publishing Center; Institute of Literature, BAS, 2015. – с. 39-35. Режим доступа: <https://drive.google.com/file/d/0BwBejXXryRcROVQ4TnlpZFh6am8/view?usp=sharing>
2. Бевзенко С.П. Исторична морфологія української мови / М-во вищ. і сер. спец. освіти УРСР, Ужгород. держ. ун-т. – Ужгород: Закарпат. обл. вид-во, 1960. – 415ст. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001374>
3. Білих О.П. Словозміна у церковнослов'янській мові української редакції (кінець XVI – XVII ст.). Кіровоград : ФОП Александрова М.В., 2016. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilykh_Oleksandr/Ukrainska_redaktsiia_tserkovno_slovianskoi_movy_kintsia_XVIXVII_st_problemy_interferentsii_ta_morfolo.pdf?PHPSESSID=go7veajvah7t98f7kucd5dals4
4. Бобкова Т. В. Корпус текстів: основні аспекти вивчення / Т. В. Бобкова // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету, 2014 – Вип. 29, ст. 11 – 20.
5. Браунський історичний корпус – Режим доступу: <https://github.com/brown-uk/corpus>
6. Броджі Беркофф Дж. Барокова гомілетика у східнослов'янському культурному просторі / Опубліковано: Firenze: Firenze University Press, 2008. – с. 179-200. Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Giovanna_Brogi_Bercoff/Barokova_homiletyka_u_skhidnoslovianskomu_kulturnomu_prostori/
7. Генеральний регіонально анотований корпус української мови (ГРАК) / М.Шведова, Р. фон Вальденфельс, С. Яригін, А. Рисін, В. Старко, М.Возняк, М. Крук та ін. – Київ, Львів, Єна, 2017 – 2021. - Режим доступу: <http://uacorpus.org/>

8. Граматичний словник староукраїнської мови. Режим доступу: http://www.mova.info/a_staroslov.aspx
9. Галятовський Йоанникій. Наука албо способъ зложена казана (зі зб. «Ключъ разумѣніа» (1659)). – ст. 211-238.
10. GEC-корпус української мови – Режим доступу: <https://github.com/grammarly/ua-gec>
11. Дарчук Н. П. Дослідницький корпус української мови: основні засади та перспективи / Вісник КНУ імені Т. Шевченка, К. – 2016, с. 45 - 49.
12. Дарчук Н.П. Комп'ютерне анотування українського тексту: результати і перспективи. – К.: Освіта України, 2013. – 544 с.
13. Демська - Кульчицька О.М. Національний корпус української мови / Філологічні студії. – Луцьк, 2004. - №4, ст. 10 - 30.
14. Демська – Кульчицька О.М. Основи національного корпусу української мови: [монографія] – К.: Інститут української мови НАНУ, 2005.
15. Демська – Кульчицька О.М. Що таке корпус текстів? / Мова і час / Культура слова № 64, 2004 – ст. 35 - 38.
16. Житецький П.Г. Нарис літературної історії української мови в XVII віці. Українське видавництво. Л., 1941. Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=9429>
17. Жуковська В.В. Вступ до корпусної лінгвістики: навчальний посібник. ЖДУ ім. Івана Франка, Житомир (2013). Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/18909/>
18. Заневич О.Є. Українська мова XVI – XVII ст.: дієслово. Семантика, перехідність, об'єкт: монографія / Ольга Заневич– Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2015 (Серія «Історія мови»). – 308 с.
19. Зубань Оксана. Корпус української мови – комп'ютерна експертна система лінгвістичного аналізу українськомовного тексту / Zubań // TeKa komisji polsko-ukraińskich związków kulturowych. Lublin: Wydawnictwo KUL,

2019. Том 13. С. 191–206. Режим доступу:
<https://czasopisma.kul.pl/index.php/teka/article/download/5723/5450/17814>
20. Исторический корпус «Манускрипт» / сайт: <http://manuscripts.ru/>
21. Історія української мови. Морфологія: [монографія] / С.П. Бевзенко, А.П. Гриценко, Т.Б. Лукінова [та ін.]; АН УРСР, Ордена Труд. Червон. Прапора Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні. – К., Наук. думка, 1978. – 539 с.
22. Карпіловська Є. А. Вступ до прикладної лінгвістики: комп'ютерна лінгвістика: Підручник. - Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2006. – 188 ст.
23. Корпус текстів української мови кафедри української мови та прикладної лінгвістики Донецького національного університету. – Донецьк. – Режим доступу: <http://corpora.donnu.edu.ua/>
24. Корпус текстів української мови, - К. : КНУ імені Тараса Шевченка, 2010. Режим доступу: <http://www.mova.info/corpus.aspx?11=209>
25. Корпус хорватської мови Riznica [Hrvatski jezični korpus]. Режим доступу: <http://riznica.ihjj.hr/>
26. Лексикографічний бюлетень: Зб. наук. Пр.. – К.: Ін-т української мови НАН України, 2005. – Вип. 12. // Балог В., Демська - Кульчицька О.М. Національний корпус української мови: підкорпус художньої літератури / Інститут української мови НАНУ, К., ст. 10 – 30.
27. Лук'янець Г. Основні напрямки сучасних корпусних досліджень мови та перспективи їх подальшого розвитку / Г.Г.Лук'янець // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – 2012. - № 44. С. 127-133. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnukht_2012_44_22
28. Мозер Міхаель. Зразкова «проста мова» та її синтакса // Мозер М. Причинки до історії української мови / За заг. ред. С.Вакуленка. – Харків: Харк. істор.-філолог. тов.-во, 2008. – 848 с.
29. Мозер Міхаель. Що таке «проста мова»? (переклад А.Соколенко) // Причинки до історії української мови / За заг. ред. С.Вакуленка. – Харків: Харк. істор.-філолог. тов.-во, 2008. – 848 с., с. 75-112.

30. Мойсієнко Віктор. Польська складова простомовності староукраїнського книжника, "Slavia Orientalis" 2020, Т. LXIX, № 3, s. 581 – 592. Режим доступу: <https://journals.pan.pl/Content/117769/PDF/2020-03-SOR-09-Mojsienko.pdf>
31. Мойсієнко В.М., Ніка О.І. «Проста мова» в Україні та Білорусі XVI ст. / НАН України; Укр. ком. Славистів; Нац. б-ка України ім. В.І.Вернадського; редкол.; О.С.Онищенко (голова) та ін. – К.: НБУВ, 2013 – 25 ст. Режим доступу: https://shron1.chtyvo.org.ua/Moisiienko_Viktor/Prosta_mova_v_Ukraini_ta_Bilorusi_XVI_st.pdf
32. Мойсієнко В.М. Терміни для називання мови, якою писані пам'ятки на українсько-білоруських землях у XIV-XVII ст. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика» (2). с. 21-30. (2005). Режим доступу: <http://eprints.zu.edu.ua/14508/>
33. Наєнко Г. Чинники варіантності граматичної системи української мови XVII століття / Г. Наєнко // Українське мовознавство. – 2017. - Вип. 1. – ст. 27-35.
34. Наєнко Г.М. Фонетико-фонологічна й графіко-правописна системи української мови II половини XVII століття (на матеріалі *Викладу о церкви Теодосія Софоновича*). Rozprawy Komisji Językowej ŁTN – 2018 | 66| 333-350. Режим доступу: <http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-19d1e950-ab71-4742-a816-7d09b7f73cc8>
35. Національний корпус польської мови [Narodowy Korpus Języka Polskiego]. Режим доступу: <http://nkjp.pl/>
36. Национальный корпус русского языка/ Параллельный корпус (украинский), 2003 – 2021. Режим доступа: <https://ruscorpora.ru/new/search-para-uk.html>
37. Ніка О.І. Історичний корпус української мови: основні принципи творення / Вісник КНУ імені Тараса Шевченка, 2014 – ст. 28-30.

38. Німчук В.В. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською. – Київ: Наукова думка, 1980. – 303 с. Режим доступу: <https://archive.org/details/staroukrayinska/page/n299/mode/2up>
39. Павленко Л.П. Історична граматики української мови: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Лариса Петрівна Павленко. - Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 208 с.
40. Передрієнко В.А. Проблеми вивчення староукраїнської літературної мови другої половини XVI – XVIII ст. / Передрієнко В.А. // Магістеріум. – 2009. – Вип. 37: Мовознавчі студії. – ст. 71-74. Режим доступу: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/70921584-a11b-4e35-a6c7-896ae44589d3>
41. Петрасова С.В., Кузьміна М.О. Мануйлов І.О. Особливості морфологічної розмітки корпусів української мови на прикладі технічної документації // Вісник НТУ «ХПІ». 2017, № 52 (1273). – ст. 114-116. Режим доступу: <http://aprus.khpi.edu.ua/article/view/2227-6890.2017.52.20>
42. Плющ П.П. Історія української літературної мови / П.П.Плющ. – К.: Вища школа, 1971. – 423 с.
43. Русанівський В.М. Історія української літературної мови. Підручник. – К.: Артек, 2001. – 392 с. Режим доступу: <https://archive.org/details/rusan2001>
44. Русанівський, Віталій Макарович. Структура українського дієслова / В.М.Русанівський; АН УРСР, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні. – Київ: Наук. думка, 1971. – 313 ст.
45. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник / О.О.Селіванова. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – 711 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001849>
46. Словацький національний корпус [Slovenský národný korpus]. Режим доступу: <https://korpus.sk/>
47. Український мовно-інформаційний фонд НАН України – Режим доступу: <https://lcorp.ulif.org.ua/LSlist>
48. Фаріон І.Д. Суспільний статус староукраїнської мови в XVI–XVII століттях / Київ – 2015, 523 с. Режим доступу:

https://chtyvo.org.ua/authors/Farion_Iryna/Suspilnyi_status_staroukrainskoi_movy_v_KhIVKhVII_stolittiakh/

49. Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – К.: Наук. думка, 1980. – Т.28, 446с.
Режим доступу: https://chtyvo.org.ua/authors/Franko/Zibrannia_tvoriv_u_50_tomakh_t28/
50. Чепіга І.П. Ключ розуміння. Пам'ятки української мови XVII ст. / Академія Наук Української РСР; Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні. – Київ: Наукова думка, 1985. – (Серія публіцистичної та полемічної літератури) – 450 с. Режим доступу: <https://archive.org/details/halyatovsky4>
51. Чепіга І. Концепція літературної мови староукраїнських книжників XVI – першої половини XVII ст. // Жанри і стилі в історії української літературної мови (Німчук В., Русанівський В., Чепіга І. та ін.). – К.: Наукова думка, 1989. – 283 с. – с.79 – 93.
52. Чеський національний корпус [Český národní korpus]. Режим доступу: <https://www.korpus.cz/>
53. Шведова М.О. Динаміка синтаксичних конструкцій на позначення шляху при дієсловах руху: корпусне дослідження / М.Шведова // Українська мова. – 2018. – №3. – ст. 67-79. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrm_2018_3_7.
54. UA-GEC: версія 2.0 анотованого GEC-корпусу української мови. Режим доступу: <https://ua-gec-dataset.grammarly.ai/>
55. Brogi Bertcoff G. Królestwo Słowian. Historiografia Renesansu I Baroku w krajach słowiańskich / Giovanna Brogi Bercoff. – Izabelin: Świat Literacki, 1998. – 311 s.
56. Brogi Bertcoff G. Ruś, Ukraina, Ruthenia, Wielkie Księstwo Litewskie, Rzeczpospolita, Moskwa, Rosja, Europa środkowowschodnia: o wielowarstwowości i polifunkcjonalizmie kulturowym [in] Contributi italiani al XIII Congresso Internazionale degli Slavisti (Ljubljana 15-21 agosto 2003), a cura di Alberto Alberti, Marcello Garzaniti, Stefano Garzonio, ISBN 978-88-6655-724-1 (online), 2014 Firenze University Press, pp. 315 – 387.

https://chtyvo.org.ua/authors/Giovanna_Brogi_Bercoff/Ru_Ukraina_Ruthenia_Wielkie_Ksistwo_Litewskie_Rzeczpospolita_Moskwa_Rosja_Europa_rodkowo-wschodnia_o.pdf

57. Danylenko A. A Missing Chain? On the sociolinguistics of the Grand Duchy of Lithuania // *Acta Baltico-Slavica* 41. – 2017, p. 31-57.
https://www.researchgate.net/publication/322219014_A_missing_chain_On_the_sociolinguistics_of_the_Grand_Duchy_of_Lithuania
58. Ivanov V.V., Dini P.U. Languages/ Writings/ Linguistic Ideas/ Religions/ Cultures in the Grand Duchy of Lithuania and Neighbouring Areas in XIV-XVII c. a. d. (Sociolinguistic situation/ Polyglossia), [in:] *Balty i velikoe kniazhestvo Litovskoe: istoriko-lingvisticheskii vzgliad: pamiati Egidilusa Banenisa/ [redkollegita E.L. Nazarova (otv. Redactor) – Moskov, 2007, p. 95-100.*
59. Kurzowa Z. Z badań nad półszczyzną północnokresową XVII-XVIII w. (Uwarunkowania historyczne. Opis system fonetycznej-folologicznego. Perspektywy rozwojowe), “*Prace językoznawcze*” 123, - 1991, s. 29-48.
60. Moser Michael. *New Contributions to the History of the Ukrainian Language* // Canadian Institute of Ukrainian Studies Press. – Edmonton, 2016. – 667 p.
<https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/20672/file.pdf>
61. Sysyn F.E. The Cultural, Social and Political Context of Ukrainian History – Writing: 1620 – 1690, [in] G. Brogi Bercoff (ed.), *Dall’opus oratorium alla ricerca documentaria: la strogiografia polacca, ucraina e russa del XVI-XVIII secolo, “Europa Orientalis”, V, 1986, pp. 297-302.*
<http://www.europaorientalis.it/uploads/files/1986/1986.15.pdf>